

LA PROVA D'AVALUACIÓ DE QUART D'ESO 2012. SÍNTESI DE RESULTATS

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Objectius i característiques de la prova	4
3. Competències avaluades	5
4. Informació dels resultats	11
5. Resultats de l'alumnat	15
5.1. Resultats globals	
5.2. Resultats segons el nivell socioeconòmic del centre	
5.3. Resultats segons la titularitat dels centres	
5.4. Resultats segons el nivell socioeconòmic i la titularitat dels centres	
5.5. Resultats segons el sexe de l'alumnat	
5.6. Resultats segons l'origen territorial de l'alumnat	
5.7. Resultats segons les diverses variables associades	
6. Resultats segons el territori i la tipologia dels centres educatius	44
6.1. Resultats al territori	
6.2. Resultats segons la tipologia dels centres educatius	
6.3. Dispersió dels resultats entre les competències avaluades	
7. Conclusions	57

1. INTRODUCCIÓ

Els dies 15 i 16 de febrer del 2012 s'ha aplicat per primera vegada a Catalunya una prova externa i censal a tot l'alumnat de quart d'ESO per comprovar el nivell d'assoliment des coneixements i les competències bàsiques lingüístiques i matemàtiques en acabar l'educació obligatòria. És una prova dissenyada pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, que té validesa i fiabilitat estadística, d'acord amb els estàndards de les avaluacions de sistemes educatius.

Aquesta prova d'avaluació és la conseqüència lògica de l'aplicació de la prova de sisè d'educació primària, també de caràcter extern i censal, que s'aplica a Catalunya des del curs 2008-2009.

La prova afecta la totalitat de l'alumnat matriculat a quart d'ESO, això és els 64.515 alumnes que assisteixen a centres públics, privats concertats i privats. 59.423 alumnes (el 92,1%) han fet la prova, que ha estat corregida externament. N'hi ha 5.092 (7,9%) que o bé no han fet la prova o bé l'han fet amb correcció interna del centre, això és, sense que els resultats hagin estat inclosos en l'exploració de dades posterior. Aquest alumnat ha estat diagnosticat amb necessitats educatives especials o és de recent incorporació al sistema educatiu català, per la qual cosa té un domini insuficient de la llengua. També es dóna el cas d'alumnat que no ha fet la prova per alguna incidència puntual, com ara una malaltia o una festa local.

La prova d'avaluació de quart d'ESO l'han fet 59.423 alumnes. S'hi han implicat 2.272 docents

El caràcter extern de la prova, garantia de la seva objectivitat, ha comportat un procés organitzatiu complex. S'han creat 68 comissions d'aplicació de la prova, distribuïdes territorialment i constituïdes per un inspector o inspectora, que n'exerceix la presidència, i un nombre de persones aplicadores externes igual o superior al nombre de centres de cada unitat territorial. En total, s'hi han implicat 2.272 docents. Per garantir l'objectivitat dels resultats, la prova ha estat corregida sempre per docents externs als centres, procedents de les comissions d'aplicació, que han seguit unes pautes concretes de correcció i que han corregit les proves de la seva especialitat docent.

2. OBJECTIUS I CARACTERÍSTIQUES DE LA PROVA

L'objectiu principal de la prova és mesurar el grau d'assoliment de les competències i coneixements bàsics de l'alumnat quan acaba l'educació obligatòria, d'acord amb la Llei d'educació de Catalunya (article 59.7). A partir de l'anàlisi dels resultats obtinguts per cada centre, es podran arbitrar eines per als centres i els docents, amb la finalitat de millorar els resultats de l'alumnat en el futur. La prova contribueix, així, a enfortir l'autonomia de centre en proporcionar informació concreta a cadascun que li ha de servir per determinar quins són els punts forts i quins els febles en l'adquisició de competències del seu alumnat. Les mesures de millora a prendre no poden ser, doncs, generalitzables a tots els centres de Catalunya sinó que s'han de concretar segons les circumstàncies de cada un.

La prova permet, també, donar informació detallada a les famílies —que s'ha d'entendre com un complement a la informació que ja proporcionen els centres amb l'avaluació continuada— sobre el grau d'assoliment de les competències bàsiques del seu

fill o filla en acabar l'educació secundària obligatòria. És una prova, doncs, de caràcter formatiu i orientador.

A nivell de sistema educatiu, la prova d'avaluació de quart d'ESO permet conèixer la situació educativa de Catalunya al final d'una etapa fonamental en la formació de les persones. En aquest sentit, ha d'afavorir l'orientació i la transició de l'alumnat cap als estudis postobligatoris o cap a la vida laboral. Un objectiu de la prova és construir, amb la participació dels centres, del professorat, de l'alumnat i de les famílies, un potent instrument de millora del sistema educatiu.

Per les característiques de la prova, s'ha de tenir en compte que mesura els coneixements i les competències bàsiques en els àmbits avaluats, però no mesura tots els coneixements que figuren al currículum de quart d'ESO. També s'ha de considerar que la prova no determina l'adquisició del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

És una prova censal i d'aplicació externa, de caràcter formatiu i orientador, que completa les altres fonts d'informació de què disposen els centres

Les proves aplicades al mes de febrer són el resultat d'una llarga i acurada preparació, que ha integrat la col·laboració d'especialistes i de professorat d'educació secundària.

En el disseny de les proves s'ha comptat amb l'assessorament d'experts en metodologia de l'avaluació i en didàctica de les matèries avaluades. En l'elaboració de les proves hi han intervingut equips de professorat de secundària en actiu.

S'ha fet un pilotatge previ a més de 2.000 alumnes de quart ESO i un segon de més específic a 400 alumnes de batxillerat i FP. S'han difós a la web del Consell models orientatius de les proves, per tal d'orientar el professorat i l'alumnat. S'han recollit valoracions i aportacions individuals de professorat i de col·lectius docents, en col·laboració amb el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. S'ha fet una difusió presencial de la prova a tots els directors i directores de centres d'educació secundària de Catalunya.

3. COMPETÈNCIES AVALUADES

Com en la prova de sisè d'educació primària, les competències avaluades són la competència comunicativa en llengua catalana, castellana i estrangera (anglès i francès) i

la competència matemàtica. A la Vall d'Aran s'ha avaluat també la competència comunicativa en aranès.

Les proves de **competència comunicativa en llengua catalana i castellana** mesuren, de manera coordinada, les mateixes competències i amb els mateixos criteris, amb l'objectiu de poder comparar-ne els resultats. El quadern de cada prova conté dos estímuls (dos textos de tipologia diferent: literària, instructiva o expositiva) i una sèrie de preguntes (la majoria de resposta tancada, amb ítems d'elecció múltiple) que avaluen la comprensió lectora i l'expressió escrita. El contingut d'algun dels textos triats permet establir lligams amb altres matèries (tecnologia, ciències de la naturalesa), sense que es demanin coneixements específics de l'àrea per respondre'ls. Per a la comprensió lectora, els processos o àmbits avaluats són l'obtenció d'informació, la interpretació de la informació i la reflexió i valoració sobre aquesta informació. Per a l'expressió escrita, s'avalua l'ús de la llengua amb preguntes de vocabulari i morfosintaxi i una redacció, en la qual es tenen en compte l'adequació, la cohesió, la coherència i la correcció lingüística (lèxic, ortografia, morfosintaxi) del text elaborat. La redacció és l'última prova dels quaderns.

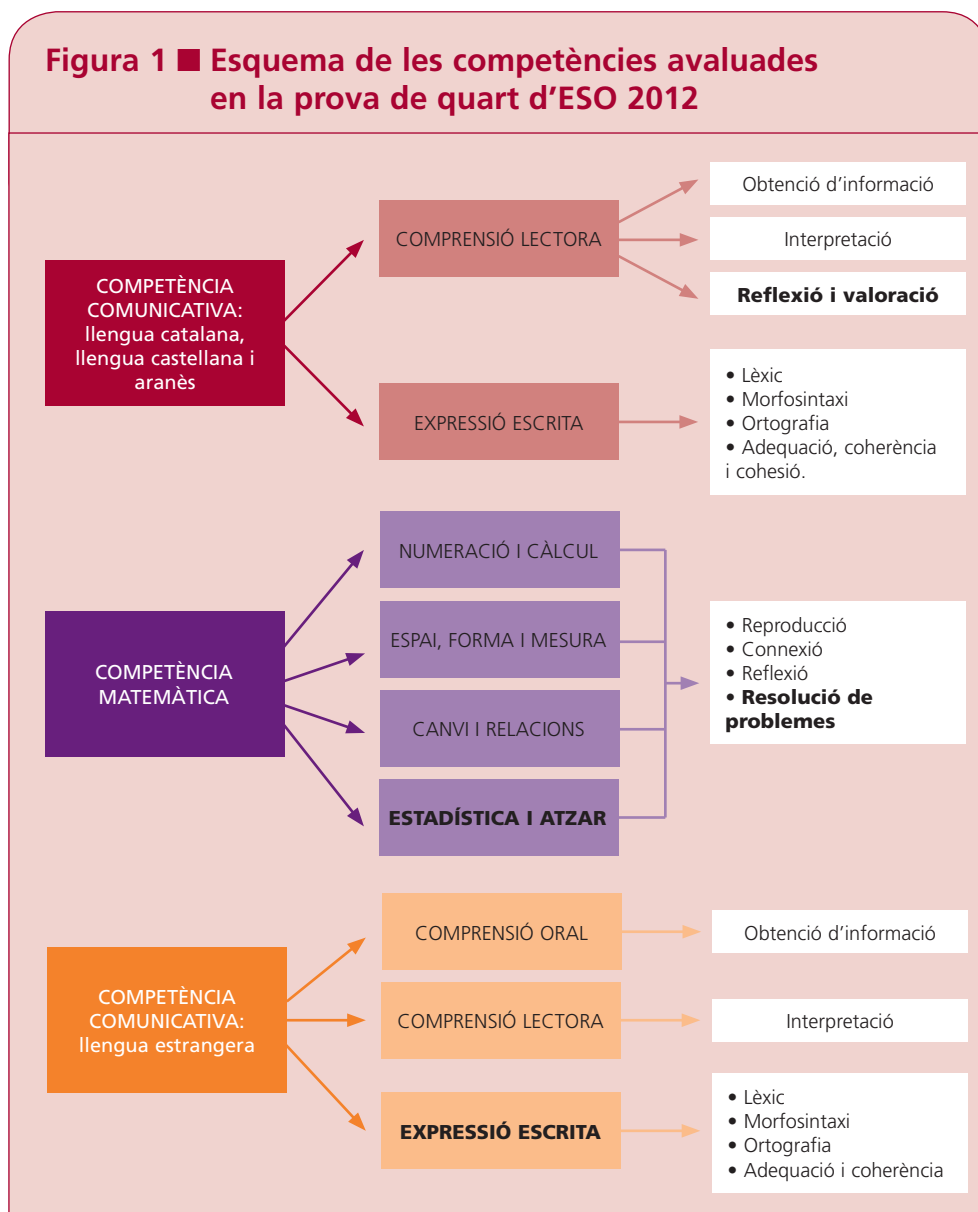
La prova de **competència matemàtica** consta de vint-i-set activitats, que parteixen de deu estímuls diferents i que prioritzen els blocs de contingut del currículum que fan referència a la numeració i càlcul, a l'espai, forma i mesura, a les relacions i canvi i, finalment, a l'estadística i l'atzar. Els processos que s'avaluen amb la prova són la reproducció, la connexió, la reflexió i la resolució de problemes. Els processos i competències avaluats són els següents:

- **Reproducció:** representacions simples; càlculs i procediments rutinaris; resolució de problemes senzills.
- **Connexió:** comprensió i construcció de models simples; interpretació i resolució de problemes estàndard; ús de diversos mètodes ben definits.
- **Reflexió:** formulació i resolució de problemes més complexos que impliquen reflexió, intuïció, generalització i interrelació de coneixements rellevants; ús de mètodes més complexos.

La prova de **competència comunicativa en llengua estrangera** (anglès i francès) avalua la comprensió oral i escrita i l'expressió escrita. La prova conté dos exercicis orals, en què s'escolten tres vegades dos textos. A continuació hi ha dos estímuls (dos textos de tipologia diversa: un correu electrònic, anuncis breus) i una sèrie de pregun-

tes amb ítems de resposta múltiple que avaluen la comprensió lectora. La prova conté també dos exercicis escrits breus, que avaluen l'expressió escrita. Els processos avaluats, tant per a la comprensió oral com per a la comprensió lectora, són l'obtenció d'informació i la interpretació. En l'expressió escrita s'avalua l'adequació, la coherència, el lèxic, l'ortografia i la morfosintaxi.

Figura 1 ■ Esquema de les competències avaluades en la prova de quart d'ESO 2012

La **figura núm. 2** mostra un exemple d'estímul i de preguntes de competència comunicativa en llengua catalana. El text és un article periodístic de Josep M. Espinàs, autor d'una obra prolífica. Els ítems avaluen l'obtenció d'informació, la interpretació de la informació, la reflexió i avaluació i la morfologia.

Figura 2 ■ Exemple de preguntes de competència comunicativa en llengua catalana. Compresió lectora

TEXT 2
Llegeix aquest text amb atenció i contesta les preguntes:

PETIT OBSERVATORI
LA SEMPRE DISCUTIDA PROPINA

No m'estranyaria que, en les actuals circumstàncies econòmiques, s'hagués reduït el volum de les propines. Potser el nombre dels que habitualment en donaven ha disminuït i, a més, els que continuen donant-ne han rebaixat l'import.

Evidentment, no en tinc cap prova ni conec que s'hagi fet cap estudi sobre aquest punt. Ja preocupen prou les grans xifres i allò que en diuen la macroeconomia. La propina pertany a la micro. No és una qüestió pública, sinó privada.

És, doncs, només una sensació. Les propines s'han aprimat i fins i tot han desaparegut. He de dir que jo no he compartit mai les campanyes contra la propina, que en nom de la dignitat es presenten de tant en tant a les cartes als diaris. La doctrina és que el treballador ha d'estar ben pagat (d'acord) i que la propina envileix (no d'acord). La generalització –les propines no s'han de donar ni s'han d'acceptar– no em sembla justa: si el treballador cobra poc, el problema l'ha de resoldre l'empresa, no el client. Hi ha qui s'hi nega en nom dels principis.

Reconec que jo no tinc principis tan sòlids. Em permetran el joc de paraules: quan jo dono propina, no és per qüestió de principis, sinó per qüestió de finals. Perquè després d'una relació, he valorat una actitud, un tracte, un petit favor de qui em servia.

Jo em faig, instintivament, un altre plantejament: ¿és just que un taxista, que m'ha dut com si transportés un paquet, encara que jo l'hagi saludat amablement..., és just, deia, que guanyi el mateix que un col·lega seu que em saluda amablement, que em pregunta si em molesta la ràdio i que em consulta si ja em va bé que pugem pel carrer de Casanova i no pel d'Aribau?

En qualsevol servei hi ha un valor afegit: la manera de servir. Lamentablement, quan el servei és personal la manera no sempre és satisfactoria. I jo penso que la cortesia –en podríem dir el tracte humanitzat?– mereix ser corresposta amb una petita atenció.

Em diran que si comprem una camisa en una botiga, i la dependenta és especialment amable i eficaç també li hauríem de donar propina. Potser sí, i reconec que el tema de la propina no és fàcil. Però qui sap si amb una modesta inversió –no es tracta de ser un propinador petulant– posaríem en marxa una revolució que ens fa falta: la creació d'una societat on les relacions siguin sempre agradables i reconfortants.

Josep Maria Espinàs, *El Periódico*, 19-3-2010

6 | avaluació educació secundària obligatòria

Figura 2 ■ Exemple de preguntes de competència comunicativa en llengua catalana. Compresió lectora

competència
lingüística:
llengua catalana

TEXT 2

1 El títol de l'article significa que...

a. és un tema que abans es discutia i que ara no.

b. hi ha opinions per a tots els gustos.

c. és un tema sempre discutit.

d. és un tema de discussió fonamental.

0,5
P

2 La propina és una qüestió que pertany a...

a. la macroeconomia.

b. la microeconomia.

c. la vida pública.

d. les grans xifres.

0,5
Q

3 Ordena aquestes frases segons com van apareixent en el text:

A. El treballador ha d'estar ben retribuit.	B. La propina és una qüestió privada.	C. El bon servei mereix una propina.	D. Parlar de les propines no és fàcil.
---	---	--	--

a. D → C → B → A

b. C → D → A → B

c. B → A → C → D

d. A → D → B → C

0,5
T

4 Continua aquesta frase del text: «Però qui sap si amb una modesta inversió...»

a. introduiríem en la nostra societat canvis necessaris.

b. haurem d'introduir en la nostra societat canvis necessaris.

c. s'han d'introduir canvis necessaris en la nostra societat.

d. hauria introduït canvis necessaris en la nostra societat.

0,5
X

5 Quina és la intenció d'aquest article?

a. Criticar la pèrdua d'un costum tradicional.

b. Opinar sobre una qüestió discutida.

c. Narrar records personals.

d. Aconsellar què s'ha de fer amb les propines.

0,5
Y

avaluació educació secundària obligatòria | 7

La **figura núm. 3** mostra un exemple d'estímul i de preguntes de competència matemàtica. Les activitats avaluen dos blocs de contingut: numeració i càlcul i relacions i canvi. L'alumnat ha de demostrar la seva capacitat per valorar el cost d'escollir una oferta i de fer un estudi comparat de dues ofertes concretes.

Figura 3 ■ Exemple de preguntes de competència matemàtica. Numeració i càlcul/relacions i canvi

ACTIVITAT 7: OFERTES DE PNEUMÀTICS

El cotxe de la teva família necessita canviar els quatre pneumàtics. Heu trobat dues botigues que tenen les ofertes següents:

BOTIGA A

60,30€ per cada pneumàtic.

BOTIGA B

95€ el primer pneumàtic i 50€ per cada pneumàtic extra.

1 Si escolliu la botiga A, quant haureu de pagar pels 4 pneumàtics?

Resposta: _____ €

2 Si compreu els 4 pneumàtics a la botiga B, quin és, de mitjana, el preu de cada pneumàtic?

Resposta: _____ €

3 Si el nombre de pneumàtics que voleu comprar és x i el preu total dels pneumàtics és y , quina és l'expressió algebraica que correspon a la botiga A?

$y = 60,30x + 50$ $y = 60,30x$ $y = 50x + 95$

4 Utilitza la taula següent per calcular el nombre de pneumàtics amb què comença a ser més cara l'oferta de la botiga A que la de la botiga B.

Nombre de pneumàtics	1	2	3	4	5	6	...
Cost a la BOTIGA A	60,30	120,60	180,90				
Cost a la BOTIGA B	95	145	195				

Resposta: _____ pneumàtics

8 | avaluació educació secundària obligatòria

4. INFORMACIÓ DELS RESULTATS

Les proves tenen una garantia de validesa i fiabilitat avalada pel judici d'experts i per unes anàlisis estadístiques empíriques fetes a partir del pilotatge previ. La fortalesa dels instruments utilitzats avala que es prenguin decisions com el pes que ha de tenir cada un dels àmbits en la competència objecte d'avaluació o el nombre d'ítems que s'inclouen en cada àmbit.

Taula 1 ■ Pes que tenen en l'avaluació els àmbits de cada competència

Competència comunicativa	Llengua catalana	Comprensió lectora	60%
		Expressió escrita	40%
	Llengua castellana	Comprensió lectora	60%
		Expressió escrita	40%
	Aranès	Comprensió lectora	60%
		Expressió escrita	40%
	Llengua estrangera (anglès)	Comprensió oral	30%
		Comprensió lectora	40%
		Expressió escrita	30%
	Llengua estrangera (francès)	Comprensió oral	30%
Comprensió lectora		40%	
Expressió escrita		30%	
Competència matemàtica	Matemàtiques	Numeració i càlcul	50%
		Espai, forma i mesura	
		Canvi i relacions	50%
		Estadística	

D'acord amb els criteris preestablerts, s'apliquen les anàlisis estadístiques que pertorquen segons la ponderació per àmbits de les competències avaluades, que ve determinada pel pes que les competències bàsiques tenen en el currículum, pel judici dels experts i pel tractament que fan de les competències diferents estudis internacionals. Les puntuacions per competència avaluada es transformen en una escala de 0 a 100 punts. A partir d'aquestes puntuacions s'obtenen dades globals de Catalunya, de centre i de cada alumne o alumna.

S'extreuen percentatges d'alumnat per nivells de puntuacions. Amb la voluntat de donar més informació sobre el nivell d'assoliment de les competències respecte a les avaluacions precedents de sisè d'educació primària, en aquesta avaluació de quart d'ESO s'opta per descriure quatre nivells classificatoris. Així doncs, els quatre nivells d'assoliment de la competència són el nivell alt (que mostra que l'alumnat té molt bon domini de la competència), el nivell mitjà-alt (que mostra que l'alumnat té un bon domini de la competència), el nivell mitjà-baix (mostra un domini suficient de la competència) i el nivell baix (mostra que no s'assoleix el domini de la competència).

L'establiment d'aquests nivells es fa situant el nivell d'assoliment de la competència en un tram que podríem anomenar basal o llindar i que mai no pot estar per sota dels 45-55 punts. Situat el punt de tall basal entre els 45 i els 55 punts (que és la nota mínima d'assoliment d'una competència), s'estableix un tram per sota, que és el nivell baix, i tres trams per sobre que s'obtenen de la suma o resta d'una desviació típica de la puntuació mitjana global de Catalunya ($\bar{x} \pm s$) en la competència avaluada.

Les proves tenen una garantia de validesa i fiabilitat avalada pel judici dels experts i per unes anàlisis estadístiques empíriques fetes a partir del pilotatge previ

Com en l'avaluació de sisè d'educació primària, s'han generat automàticament dos tipus d'informe, un adreçat als centres educatius i l'altre adreçat a les famílies. Els informes han arribat als centres a començaments d'abril, amb prou temps perquè puguin ser incorporats als processos ordinaris d'avaluació interna. Els centres han de tenir en compte els informes per valorar la maduresa global de l'alumnat, tot i que no determinen la superació del curs ni l'acreditació de l'ESO, ja que prendre aquestes decisions correspon als equips docents.

L'informe adreçat als centres educatius conté una descripció dels aspectes avaluats en cada competència i el grau d'assoliment global del centre educatiu, que queda situat en el nivell baix, mitjà-baix, mitjà-alt o alt. Per a cada competència avaluada s'inclou la mitjana global de Catalunya. Els equips docents dels centres han d'analitzar aquests resultats i el director o directora els han de presentar al consell escolar i al claustre per tal d'establir un pla de millora dels resultats obtinguts.

L'informe adreçat a les famílies conté informació sobre els aspectes avaluats de les quatre competències i el grau d'assoliment que aconsegueix l'alumne o l'alumna. Un asterisc assenyalava si se situa en el nivell alt, mitjà-alt, mitjà-baix o baix d'assoliment de la competència. Per a cada competència hi ha un espai per als comentaris específics que s'han generat de manera automàtica a partir dels resultats obtinguts.

Els centres són els encarregats de fer arribar aquests informes a les famílies. Els poden completar amb d'altres observacions, si ho consideren oportú. Les famílies també poden demanar informació complementària als centres.

La **figura núm. 4** és un exemple fragmentari de l'informe que arriba a les famílies. En la primera imatge es veu com s'assenyala el grau d'assoliment global de la competència de l'alumne/a en qüestió. En la segona, es desglossen les habilitats avaluades en cada competència i el grau d'assoliment aconseguit.

Figura 4 ■ Exemple d'informe de resultats per a les famílies

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

avaluació educació secundària obligatòria
curs 2011-2012

Benvolguda família,

El Departament d'Ensenyament impulsa una prova que avalua algunes de les competències bàsiques que els alumnes de quart d'ESO necessitaran tant per seguir estudiant com per entrar en el món laboral: comprendre el que llegeixen, expressar-se amb claredat i correcció, tenir un domini bàsic d'una llengua estrangera i resoldre problemes matemàtics semblants als de la vida quotidiana.

La prova consta dels següents apartats: competència lingüística (llengua catalana, llengua castellana, llengua estrangera - i aranès a l'Aran-J) i competència matemàtica.

Els centres incorporaran els resultats de la prova al conjunt d'informació de què disposen de cada alumne/a. I en l'avaluació final tindran en compte aquests resultats, que no seran, però, determinants per decidir l'obtenció del títol de Graduat en Secundària Obligatòria.

Els gràfics que apareixen situen el grau d'assoliment del seu fill/a en cada competència: nivell alt, molt bon domini de la competència; nivell mitjà-alt, bon domini de la competència; nivell mitjà-baix, domini suficient de la competència; i nivell baix, no assoleix el domini de la competència. A més, per tal d'orientar de manera precisa els processos de millora de l'alumne/a, a la pàgina següent s'assenyala el nivell assolit en les habilitats que componen cadascuna de les competències.

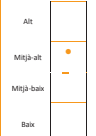
Atentament,
Joan Mateo Andrés
President del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: LLENGUA CATALANA

Avalua la capacitat de comprendre diferents tipus de textos, d'interpretar-los i de valorar-los. També avalua la capacitat d'expressar-se per escrit amb idees clares i amb correcció lingüística.

Informe per a la família de l'alumne/a:

Centre:

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: LLENGUA CASTELLANA

Avalua la capacitat de comprendre diferents tipus de textos, d'interpretar-los i de valorar-los. També avalua la capacitat d'expressar-se per escrit amb idees clares i amb correcció lingüística.

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: ARANÈS

Avalua la capacitat de comprendre diferents tipus de textos, d'interpretar-los i de valorar-los. També avalua la capacitat d'expressar-se per escrit amb idees clares i amb correcció lingüística.

1

Figura 4 ■ Exemple d'informe de resultats per a les famílies

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

avaluació educació secundària obligatòria
any 2013-14

NIVELLS ASSOLITS

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: LLENGUA CATALANA			Nivell
COMPENSIÓ LECTORA	Obtenció d'informació	Localitzar, detectar i recuperar informació explícita en el text	
		Identificar idees rellevants del text	
	Interpretació de la informació	Realitzar inferències a partir del context i dels coneixements previs	
		Reorganitzar la informació i interpretar el sentit del text	
	Reflexió i valoració	Valorar les característiques del text i sintetitzar-ne el contingut	
EXPRESSIÓ ESCRITA	Competència discursiva	Escriure un text adequat al seu propòsit comunicatiu, coherent, amb idees ben relacionades i amb bona presentació	
		Utilitzar un vocabulari apropiat i variat	
	Competència lingüística	Aplicar les normes ortogràfiques	
		Construir frases ben estructurades i amb concordançes correctes	

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: LLENGUA CASTELLANA			Nivell
COMPENSIÓ LECTORA	Obtenció d'informació	Localitzar, detectar i recuperar informació explícita en el text	
		Identificar idees rellevants del text	
	Interpretació de la informació	Realitzar inferències a partir del context i dels coneixements previs	
		Reorganitzar la informació i interpretar el sentit del text	
	Reflexió i valoració	Valorar les característiques del text i sintetitzar-ne el contingut	
EXPRESSIÓ ESCRITA	Competència discursiva	Escriure un text adequat al seu propòsit comunicatiu, coherent, amb idees ben relacionades i amb bona presentació	
		Utilitzar un vocabulari apropiat i variat	
	Competència lingüística	Aplicar les normes ortogràfiques	
		Construir frases ben estructurades i amb concordançes correctes	

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: ARANÈS			Nivell
COMPENSIÓ LECTORA	Obtenció d'informació	Localitzar, detectar i recuperar informació explícita en el text	
		Identificar idees rellevants del text	
	Interpretació de la informació	Realitzar inferències a partir del context i dels coneixements previs	
		Reorganitzar la informació i interpretar el sentit del text	
	Reflexió i valoració	Valorar les característiques del text i sintetitzar-ne el contingut	
EXPRESSIÓ ESCRITA	Competència discursiva	Escriure un text adequat al seu propòsit comunicatiu, coherent, amb idees ben relacionades i amb bona presentació	
		Utilitzar un vocabulari apropiat i variat	
	Competència lingüística	Aplicar les normes ortogràfiques	
		Construir frases ben estructurades i amb concordançes correctes	

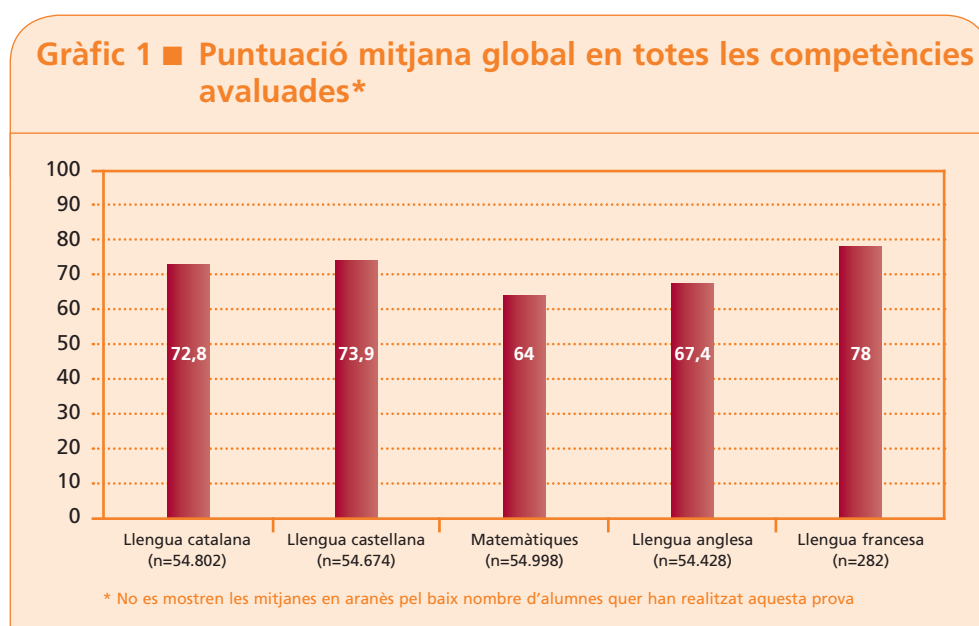
3

5. RESULTATS DE L'ALUMNAT

Els resultats que es presenten tot seguit són una síntesi de les dades obtingudes en la prova d'avaluació de quart d'ESO del 2012. Són dades bàsiques, els resultats globals per a cada competència i per a cada àmbit avaluat, amb gràfiques que contenen el percentatge d'alumnat situat en els quatre nivells assignats a cada competència segons el nivell socioeconòmic del centre, la titularitat del centre, l'origen i el sexe de l'alumnat.

5.1. Resultats globals

El **gràfic núm. 1** mostra la puntuació mitjana obtinguda per l'alumnat de quart d'ESO de Catalunya en totes les competències avaluades (excepte la competència comunicativa en aranès, que s'ha exclòs de l'informe pel baix nombre d'alumnes que ha fet aquesta prova).

La puntuació mitjana obtinguda en la competència comunicativa en llengua catalana i llengua castellana és molt similar (72,8 i 73,9, respectivament), la qual cosa posa en evidència que el sistema educatiu català proporciona un coneixement equiparable de les dues llengües oficials de Catalunya. Aquesta constatació es repeteix en tots els es-

tudis d'avaluació. Aquests resultats tan anivellats entre les dues llengües es poden atribuir a la incidència de factors de tipus sociolingüístic i a la transferència de coneixement que es produeix entre dues llengües tan properes. Així, per exemple, el fet de treballar la comprensió lectora en llengua catalana ajuda a la comprensió lectora en llengua castellana i a la inversa.

La puntuació mitjana més alta és la de la competència comunicativa en llengua francesa, explicable pel poc nombre d'alumnes ($n=282$) que tenen aquesta llengua com a primera opció de llengua estrangera. A causa de la poca representativitat de n , només es donen els resultats globals en aquesta llengua. Es pot considerar que la diferència de resultats entre la llengua anglesa i la francesa és una tendència habitual, ja que es detecten també en les notes mitjanes de la prova d'accés a la universitat (PAU).

Taula 2 ■ Notes mitjanes de les PAU. Anys 2009, 2010 i 2011

	2009	2010	2011
Llengua francesa ($n=588$)	7,42	7,70	8,13
Llengua anglesa ($n=24.290$)	6,29	5,84	5,90

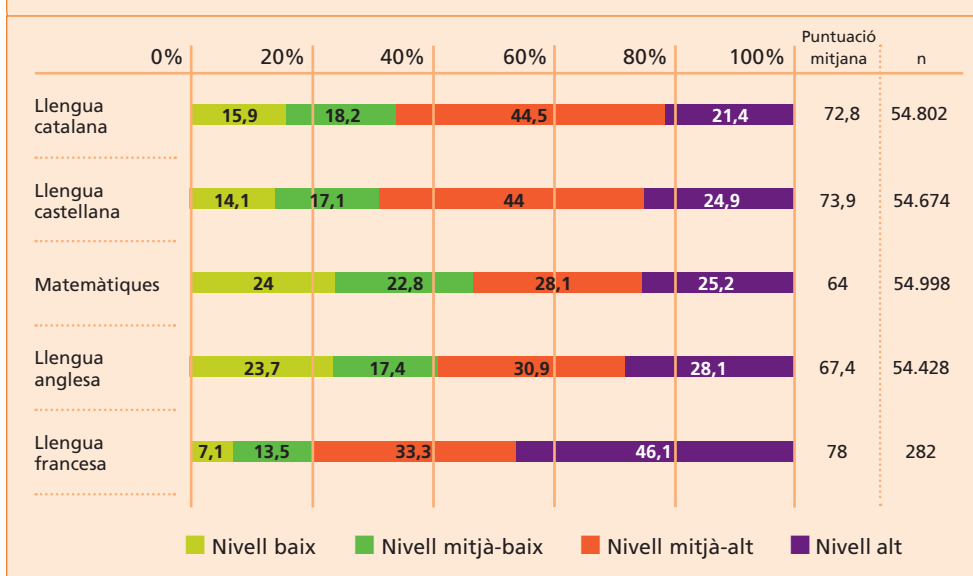
El **gràfic núm. 2** mostra el percentatge d'alumnat situat en els quatre nivells en què s'ha dividit cada competència avaluada. El nivell en què hi ha situat més percentatge d'alumnat en totes les competències avaluades és el nivell mitjà-alt (excepte en llengua francesa).

En llengua catalana i llengua castellana, dos de cada tres alumnes que han fet la prova se situen als nivells alt o mitjà-alt d'assoliment de la competència. Al nivell alt de la competència hi ha un 21,4% de l'alumnat a llengua catalana i un 24,9% a llengua castellana. El percentatge d'alumnat situat al nivell baix és similar: un 15,9% a llengua catalana i un 14,1% a llengua castellana.

En competència en llengua anglesa, no hi ha tantes diferències entre el percentatge d'alumnat situat al nivell alt (28,1%) i el que hi ha al nivell baix (23,7%).

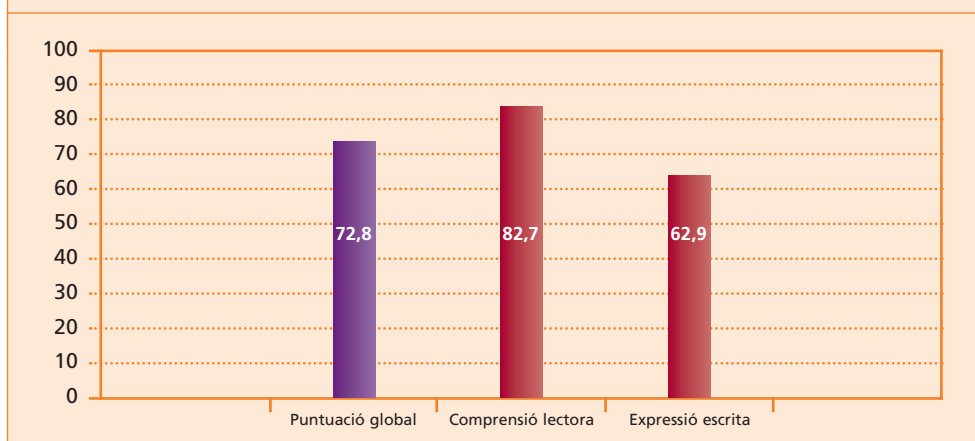
En competència matemàtica hi ha un percentatge molt similar d'alumnat en els quatre nivells: un 24% està situat al nivell baix i, per tant, no supera la competència; un 22,8% se situa al nivell mitjà-baix; un 28,1% se situa al nivell mitjà-alt i un 25,2% al nivell alt.

Gràfic 2 ■ Distribució de l'alumnat en els quatre nivells de cada competència

En competència comunicativa en llengua catalana, la puntuació mitjana global és de 72,8 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat mostren una diferència considerable entre la puntuació mitjana obtinguda en comprensió lectora (82,7) i l'obtinguda en expressió escrita (62,9), que consisteix en una redacció i en uns ítems de lèxic i morfosintaxi. Aquests resultats concorden amb els obtinguts en la prova de sisè d'educació primària del 2011: puntuació mitjana global en competència comunicativa en llengua catalana: 77,2; puntuació mitjana global en comprensió lectora: 86,1; puntuació mitjana global en expressió escrita: 68,4.

Gràfic 3 ■ Mitjanes globals en competència lingüística en llengua catalana segons l'àmbit avaluat

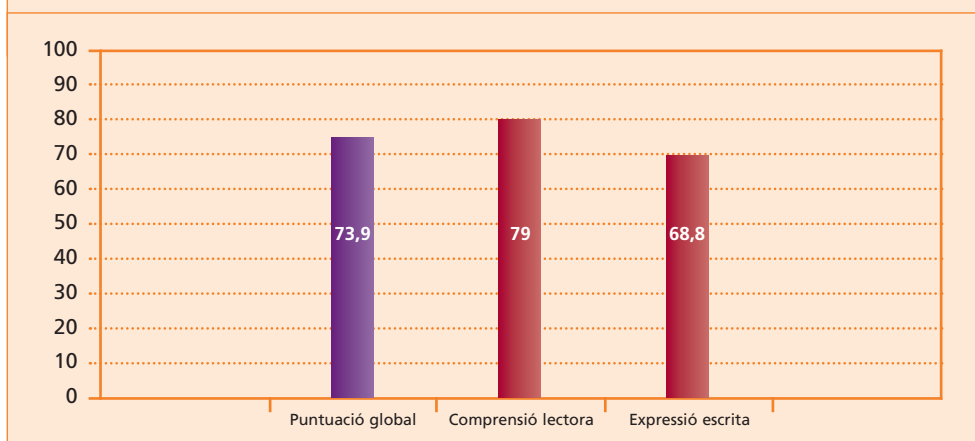
Els resultats en comprensió lectora en llengua catalana presenten una bona distribució de l'alumnat, ja que el 80% se situa en el nivell mitjà-alt i alt de la competència, mentre que en els nivells mitjà-baix i baix només hi ha el 19% de l'alumnat.

En competència comunicativa en llengua castellana, la puntuació mitjana global és de 73,9 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat mostren una diferència de 10,2 punts entre la puntuació mitjana obtinguda en comprensió lectora (79,0) i l'obtinguda en expressió escrita (68,8), que consisteix en una redacció i en uns ítems de lèxic i morfosintaxi. La diferència que hi havia entre els dos àmbits de la competència comunicativa en llengua catalana s'ha reduït a la meitat, doncs. La diferència entre la comprensió lectora i l'expressió escrita al final de l'educació obligatòria en llengua castellana és la meitat de la que es dona al final de l'educació primària. Resultats de l'avaluació de sisè d'educació primària del 2011: puntuació mitjana global en competència comunicativa en llengua castellana: 73,6; puntuació mitjana global en comprensió lectora: 80,2; puntuació mitjana global en expressió escrita: 67,0.

Els resultats en comprensió lectora en llengua castellana presenten una distribució força bona de l'alumnat, ja que el 67% se situa en el nivell mitjà-alt i alt de la competència, mentre que en els nivells mitjà-baix i baix hi ha el 31% de l'alumnat.

En la redacció de l'expressió escrita s'avaluen la competència discursiva i la correcció lingüística. Dins de la competència discursiva s'avaluen l'adequació, la coherència i la cohesió del text. Dins de la correcció lingüística, s'avaluen el lèxic, l'ortografia i la

Gràfic 4 ■ Mitjanes globals en competència lingüística en llengua castellana segons l'àmbit avaluat

morfosintaxi. En totes les habilitats avaluades en l'expressió escrita, en llengua catalana hi ha més alumnes de nivell baix, mentre que en llengua castellana n'hi ha més de nivell alt. Tant en llengua catalana com en llengua castellana s'observa un desequilibri entre la competència discursiva i la correcció lingüística. Els resultats de competència discursiva són bons i molt semblants en llengua catalana i llengua castellana, mentre que en els resultats de correcció lingüística hi ha uns resultats baixos d'ortografia i morfosintaxi, sobretot en llengua catalana.

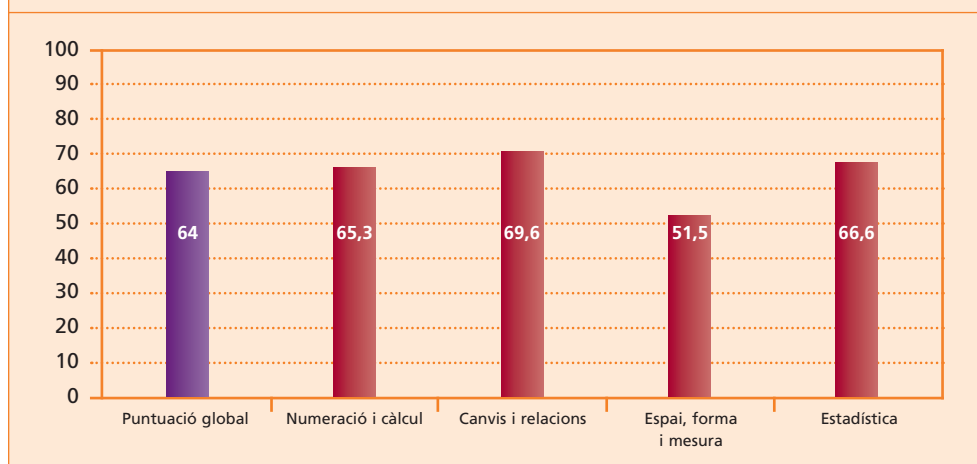
La baula més feble de l'expressió escrita, tant en llengua catalana com en llengua castellana, és l'ortografia. Hi ha un 41% de l'alumnat que presenta uns resultats baixos en ortografia catalana i un 30% en ortografia castellana. Encara que el català sigui la llengua vehicular de l'ensenyament, aquest desavantatge es pot atribuir a factors sociolingüístics i a la major complexitat de l'ortografia catalana. És probable que en aquests resultats hi hagi influït també l'ús massiu de codis digitals, on predomina la grafia poc acadèmica (correu electrònic, twitter, whatsapp, sms, etc.).

En expressió escrita, els resultats més febles es donen en ortografia, tant en llengua catalana com en llengua castellana

En competència matemàtica, la puntuació mitjana global és de 64,0 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat són força equilibrats, ja que se situen per sobre dels 64 punts, excepte en l'àmbit d'espai, forma i mesura, en què els resultats baixen uns quinze punts (51,5) i fan davallar notablement la puntuació mitjana.

Aquests resultats són considerablement més baixos que els obtinguts en la prova de sisè d'educació primària del 2011: puntuació mitjana global en competència matemàtica: 80,9; puntuació mitjana en numeració i càlcul: 89,1; puntuació mitjana en relacions i canvi: 78,7; puntuació mitjana en espai, forma i mesura: 73,3. L'estadística no s'avalua a l'educació primària.

Gràfic 5 ■ Mitjanes globals en competència matemàtica segons l'àmbit avaluat

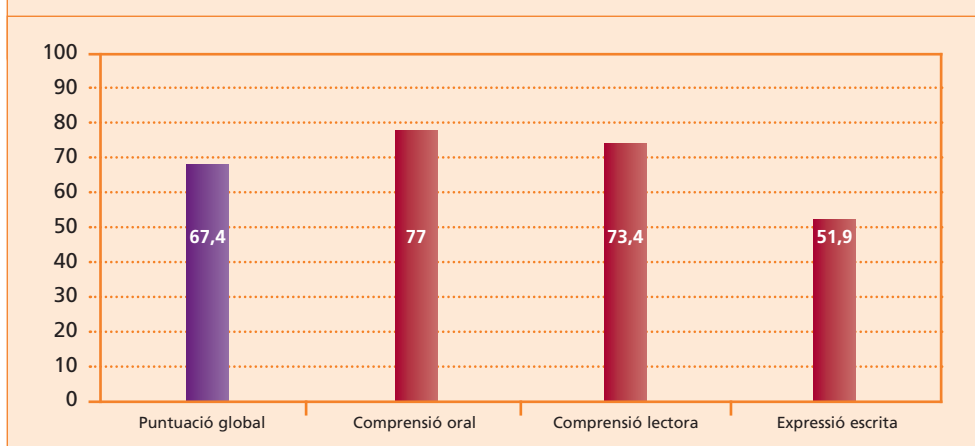
En els àmbits avaluats en competència matemàtica s'observa que, dins de l'àmbit d'espai, forma i mesura, les activitats que tenen percentatges d'encert més baixos són obtenir mesures de longitud i d'angles, així com resoldre problemes sobre espais i objectes. Dins de l'àmbit d'estadística, l'activitat que presenta percentatges d'encert baixos és la d'obtenir mesures estadístiques. Dins de l'àmbit de numeració i càlcul, l'activitat que presenta resultats baixos és utilitzar fraccions i decimals. Dins de l'àmbit de canvis i relacions és l'activitat d'utilitzar models lineals la que presenta percentatges d'encerts baixos.

L'àmbit d'espai, forma i mesura és el que obté els pitjors resultats de competència matemàtica (puntuació mitjana de 51,1)

En competència comunicativa en llengua anglesa, la puntuació mitjana global és de 67,4 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat mostren una puntuació força equilibrada entre la comprensió oral (77,0) i la comprensió lectora (73,4), que se situen més de vint punts per sobre de l'expressió escrita (51,9). A la prova de sisè d'educació primària del 2011 els resultats van ser els següents: puntuació mitjana global en competèn-

cia comunicativa en llengua anglesa: 80,6; puntuació mitjana global en comprensió lectora: 69,3; puntuació mitjana global en comprensió oral: 91,7. A l'educació primària no s'avalua l'expressió escrita.

Gràfic 6 ■ Mitjanes globals en competència lingüística en llengua anglesa segons l'àmbit avaluat

Els resultats en comprensió oral i en comprensió lectora en llengua anglesa mostren que el grau de dificultat dels textos escoltats o llegits incideix en el grau de dificultat de la prova. Així, el primer text oral (notícies a la ràdio) ha resultat més difícil de comprendre que el segon (un diàleg en una situació habitual). El primer text escrit (un correu electrònic) ha resultat més fàcil que el segon (un seguit d'anuncis breus). Globalment, els resultats dels ítems d'obtenció d'informació són millors que els dels ítems d'interpretació. Els ítems amb millors resultats són aquells la resposta correcta dels quals es pot sentir literalment a l'àudio o llegir directament al text. En aquests casos, no es pot saber si l'alumnat ha entès realment el text o només ha reconegut el so o la paraula. Les preguntes que requereixen fer inferències, entendre el context o tenir coneixements transversals previs presenten un grau de dificultat alt per a la majoria de l'alumnat.

Els millors resultats en els ítems de comprensió en llengua anglesa es donen quan la resposta literal apareix al text (oral o escrit)

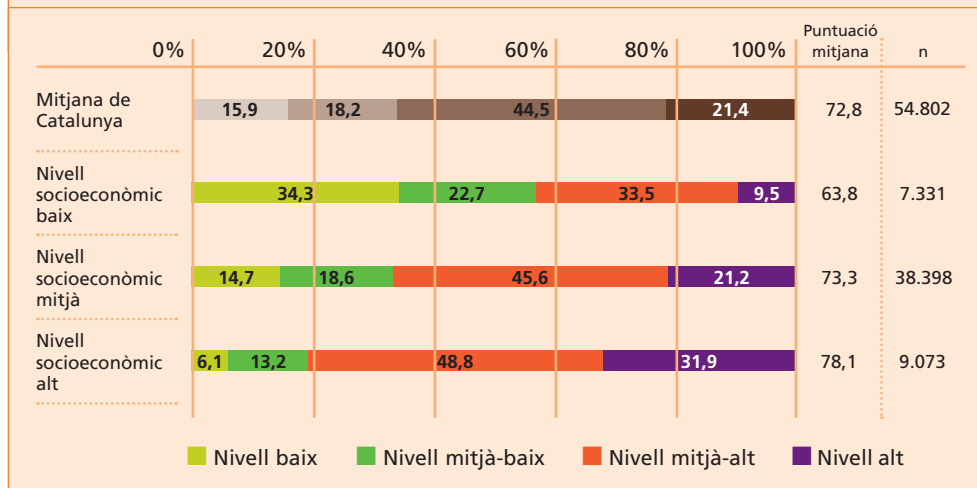
L'expressió escrita en llengua anglesa s'ha avaluat amb dues redaccions, amb les quals s'avalua l'adequació i coherència del text escrit, el lèxic, l'ortografia i la morfosintaxi. La primera redacció (informació personal, escrita en primera persona i en present sim-

ple) obté millors resultats que la segona (en tercera persona i en passat). El lèxic i la morfosintaxi són els dos subàmbits que presenten els pitjors resultats. S'ha de tenir en compte que hi ha percentatges importants d'alumnes avaluats amb 0 punts en totes les habilitats de l'àmbit.

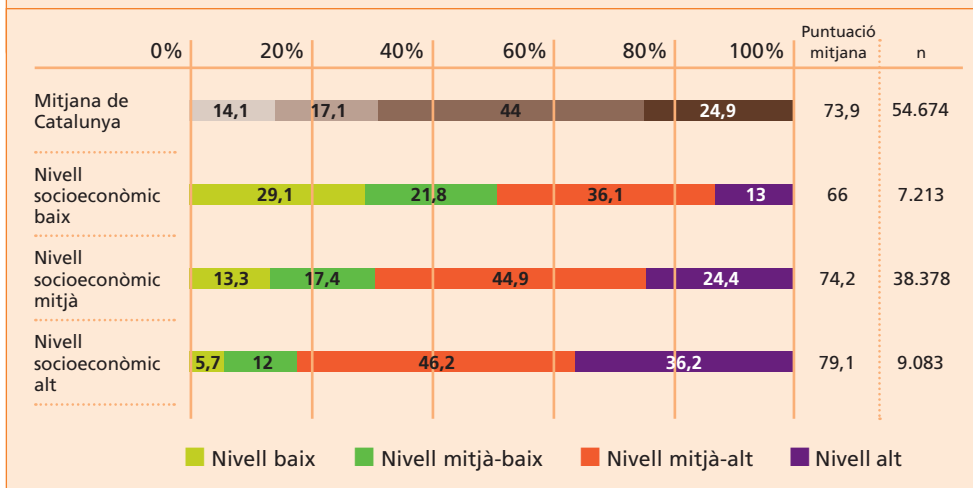
5.2. Resultats segons el nivell socioeconòmic del centre

A partir d'una classificació elaborada per la Inspecció d'Educació, s'han establert tres trams per al nivell socioeconòmic del centre, que són el nivell baix, el nivell mitjà i el nivell alt. La classificació dels resultats de l'alumnat en aquests tres trams evidencia que com més baix és el nivell socioeconòmic del centre, més alt és el percentatge d'alumnat situat en el nivell baix d'assoliment de la competència. I a la inversa, el percentatge d'alumnat situat en el nivell alt decreix a mesura que decreix el nivell socioeconòmic del centre. Aquests resultats confirmen les dades proporcionades per tots els estudis d'avaluació.

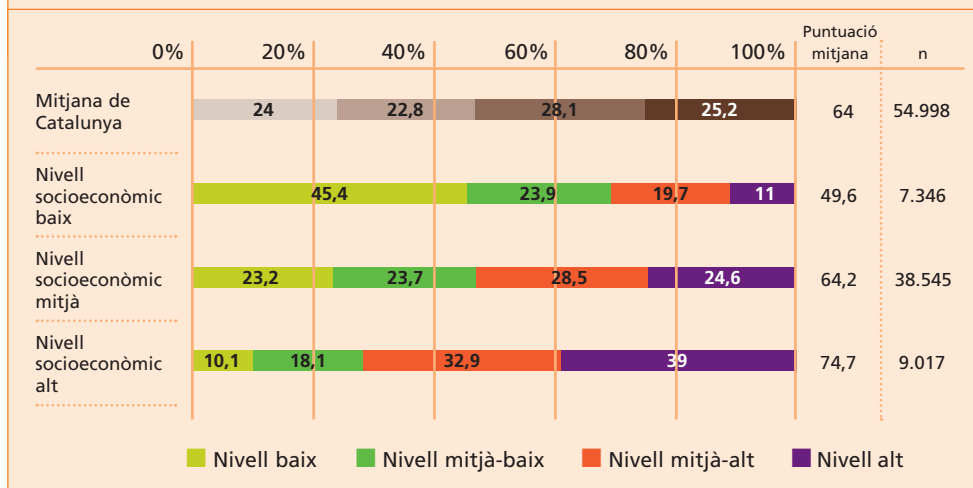
Gràfic 7 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua catalana segons el nivell socioeconòmic del centre

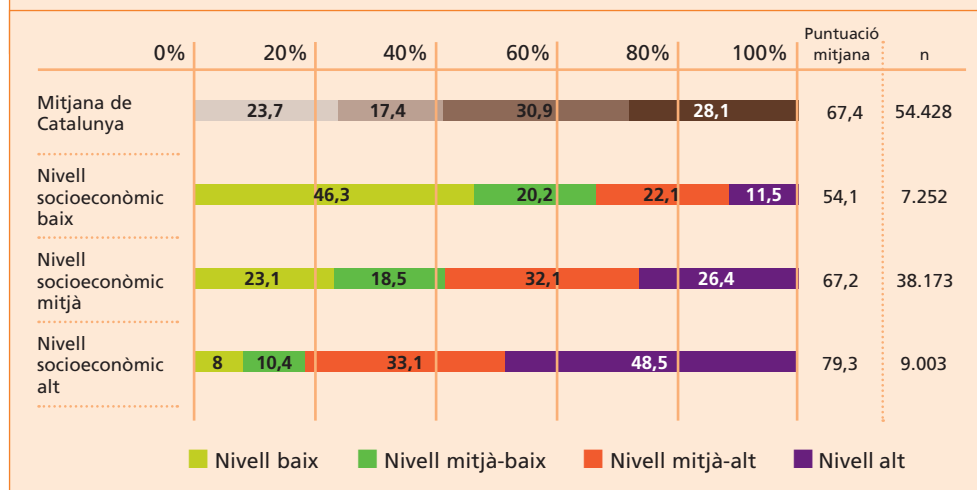
Gràfic 8 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua castellana segons el nivell socioeconòmic del centre

Gràfic 9 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència matemàtica segons el nivell socioeconòmic del centre

Gràfic 10 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua anglesa segons el nivell socioeconòmic del centre

La disparitat de resultats que es dona entre l'alumnat de centres de nivell socioeconòmic baix i alt —que és més evident encara en la competència comunicativa en llengua anglesa— s'ha de matisar tenint en compte els valors de n en aquests dos nivells. Hi ha una mica més de set mil alumnes situats al nivell socioeconòmic baix, mentre que a l'alt n'hi ha nou mil. La majoria de l'alumnat —més de trenta-vuit mil persones— se situa en el nivell socioeconòmic mitjà. El determinisme educatiu que sembla mostrar aquesta dada es matisa si es valora també el pes que tenen altres variables en el resultat, com ara el funcionament dels centres educatius (vegeu el punt 6.2).

Com més baix és el nivell socioeconòmic del centre, més alumnat hi ha situat en el nivell baix de totes les competències

5.3. Resultats segons la titularitat dels centres

La titularitat dels centres s'ha dividit entre pública i privada-concertada, etiqueta que inclou tant els centres privats sostinguts amb fons públics com els que no ho estan. Els centres privats no concertats són només vint-i-dos, per la qual cosa no se'ls ha atorgat una categoria única.

S'observa que l'escola pública té un percentatge més alt d'alumnat situat en el nivell baix i en el mitjà-baix en totes les competències avaluades. En canvi, l'escola privada-

concertada té els percentatges més alts d'alumnat situats en el nivell mitjà alt i en el nivell alt de totes les competències avaluades.

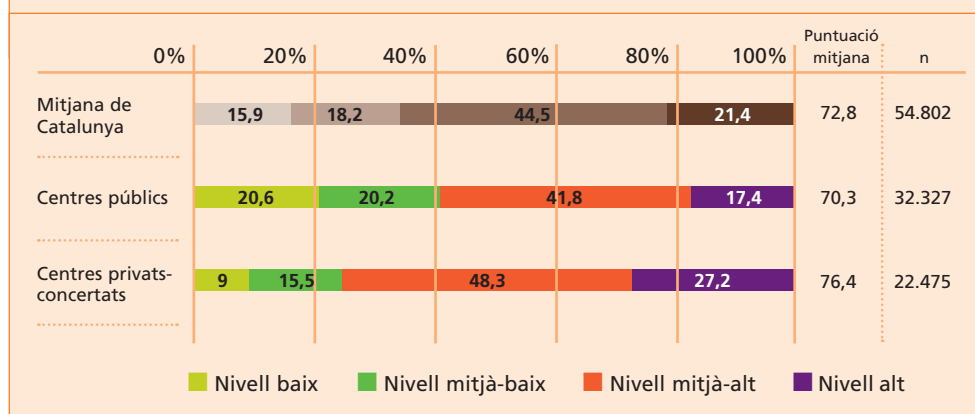
En els centres públics, el percentatge màxim d'alumnat situat en el nivell baix de la competència és el 31,3% de llengua anglesa, mentre que el mínim és el 18,9% de llengua castellana. Per contra, el percentatge màxim d'alumnat situat en el nivell baix dels centres privats-concertats és el 14,6% de matemàtiques i el mínim, el 7,3% de llengua castellana.

En els centres públics, el percentatge més elevat d'alumnat situat en el nivell alt de la competència és el 20,8% de llengua anglesa. En els centres privats-concertats, el percentatge més elevat d'alumnat situat en el nivell alt de la competència també correspon a la llengua anglesa, però en aquest cas és el 38,4%.

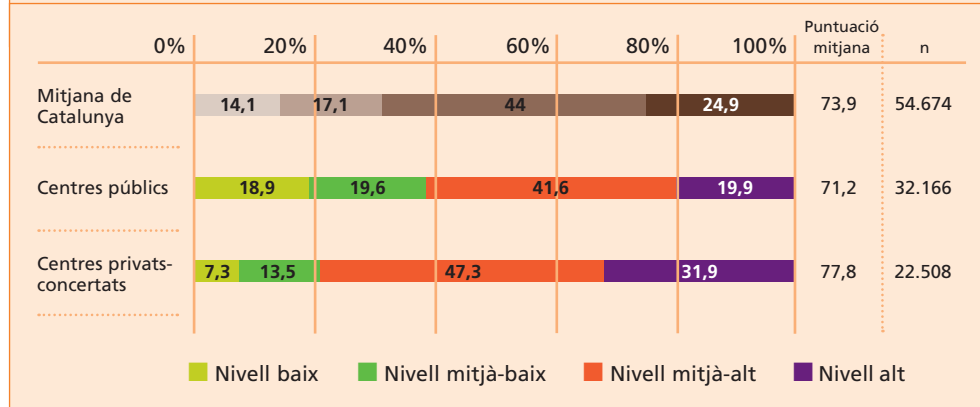
El nivell on hi ha uns resultats més similars entre els centres públics i els privats-concertats és el nivell mitjà-alt, amb valors per sobre del 40% en llengua catalana i castellana i entre el 25% i el 35% en llengua anglesa i matemàtiques.

El nivell on hi ha uns resultats més similars entre els centres públics i privats-concertats és el mitjà-alt

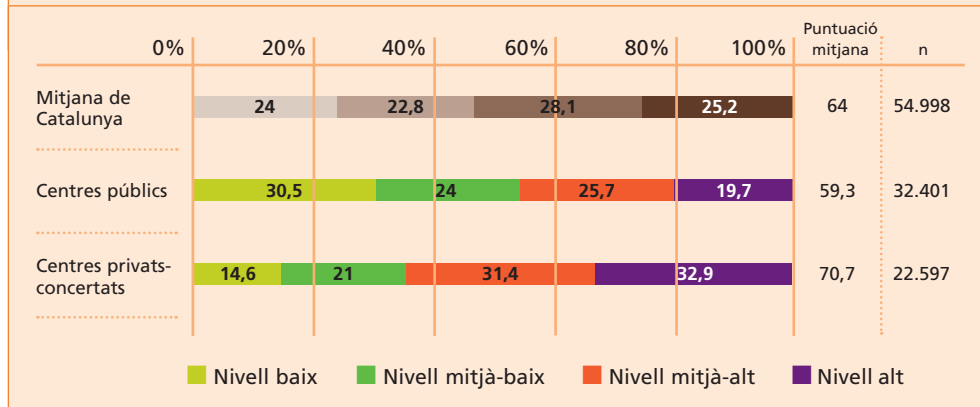
Gràfic 11 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua catalana segons la titularitat del centre

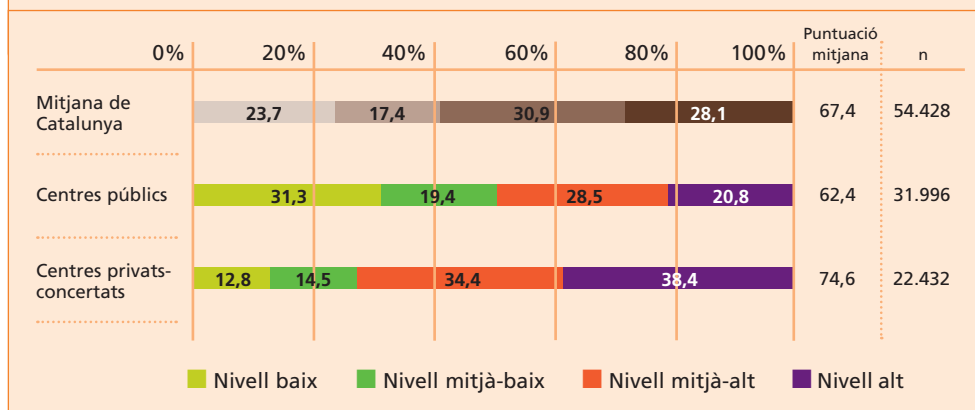
Gràfic 12 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua castellana segons la titularitat del centre

Gràfic 13 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència matemàtica segons la titularitat del centre

Gràfic 14 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua anglesa segons la titularitat del centre

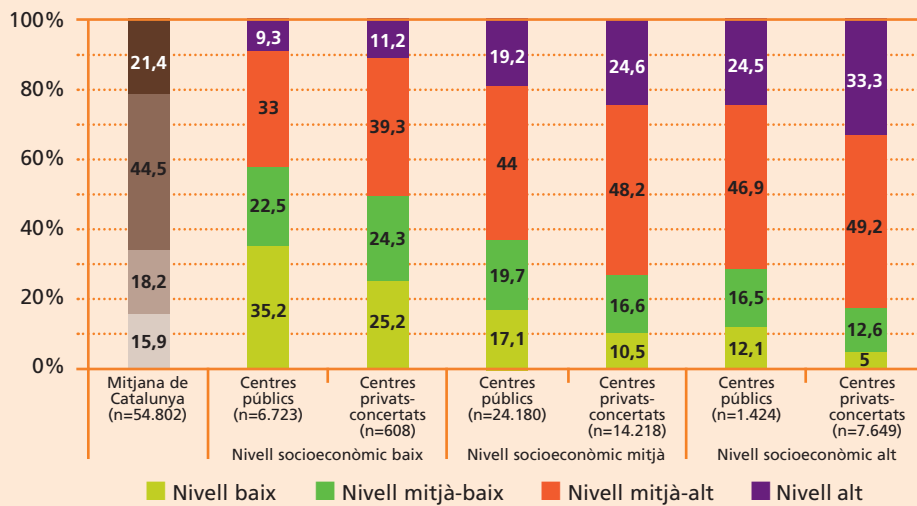
5.4. Resultats segons el nivell socioeconòmic i la titularitat dels centres

La desproporció de resultats que existeix entre els centres de titularitat pública i els de titularitat privada-concertada es matisa si la variable de titularitat es creua amb la variable del nivell socioeconòmic del centre. Llavors s'observa que la diferència de resultats continua existint, amb avantatge per als centres de titularitat privada-concertada, encara que les diferències ja no són tan notables entre els centres de diferent titularitat, però del mateix nivell socioeconòmic. Lògicament, on els resultats són pitjors és en el nivell socioeconòmic baix, tant per als centres de titularitat pública com per als centres de titularitat privada-concertada.

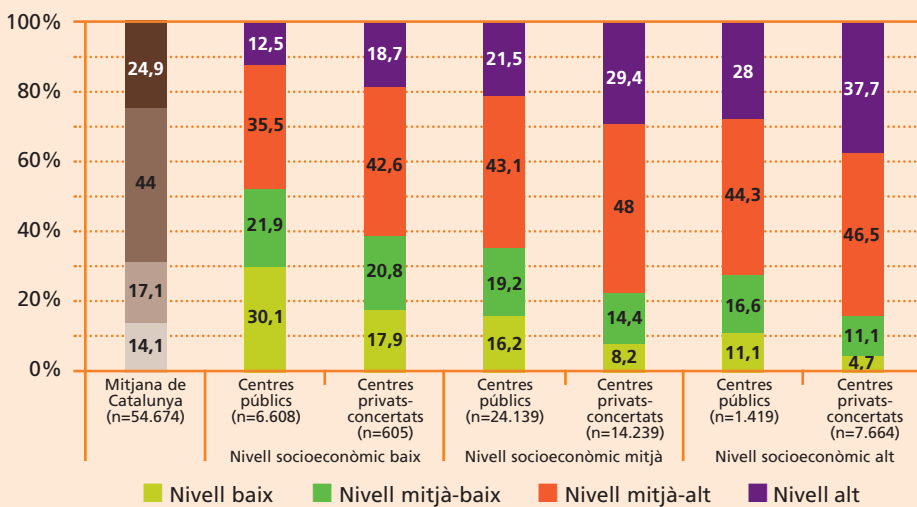
Els resultats que més coincideixen són els dels centres privats-concertats de nivell socioeconòmic mitjà i els de centres públics de nivell socioeconòmic alt.

La titularitat del centre per si sola no determina els resultats. El nivell socioeconòmic del centre és un factor decisiu

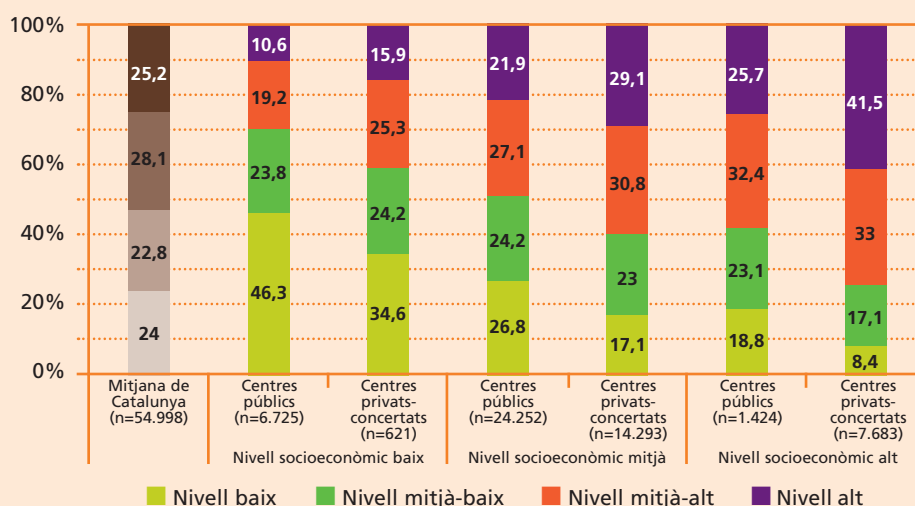
Gràfic 15 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua catalana segons la titularitat i el nivell socioeconòmic del centre

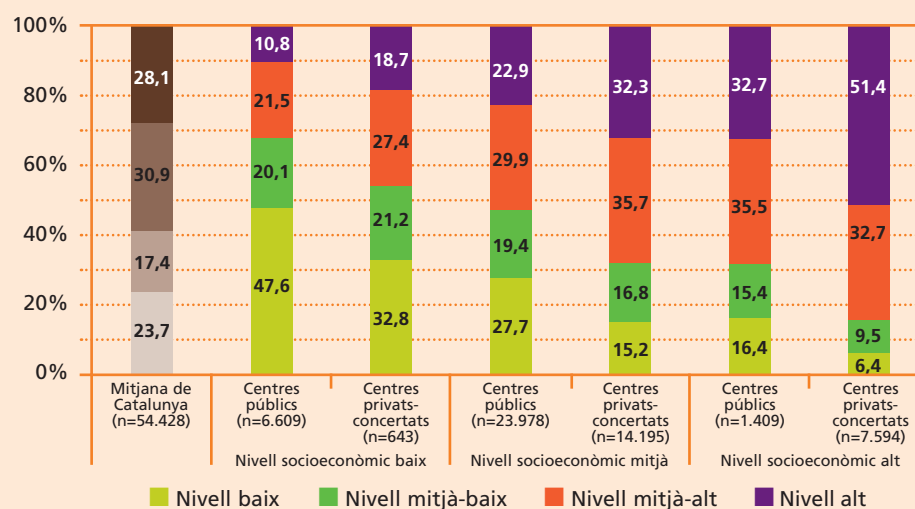
Gràfic 16 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua castellana segons la titularitat i el nivell socioeconòmic del centre

Gràfic 17 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència matemàtica segons la titularitat i el nivell socioeconòmic del centre

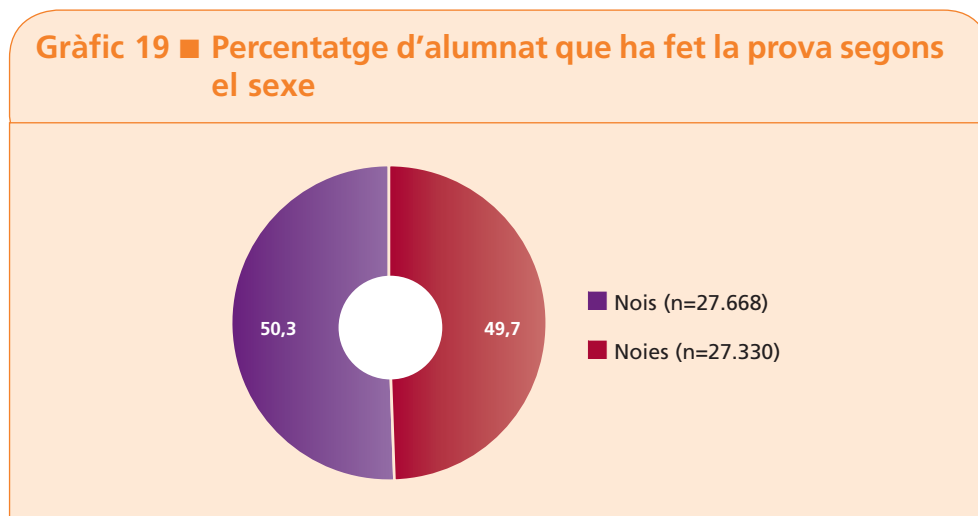

Gràfic 18 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua anglesa segons la titularitat i el nivell socioeconòmic del centre

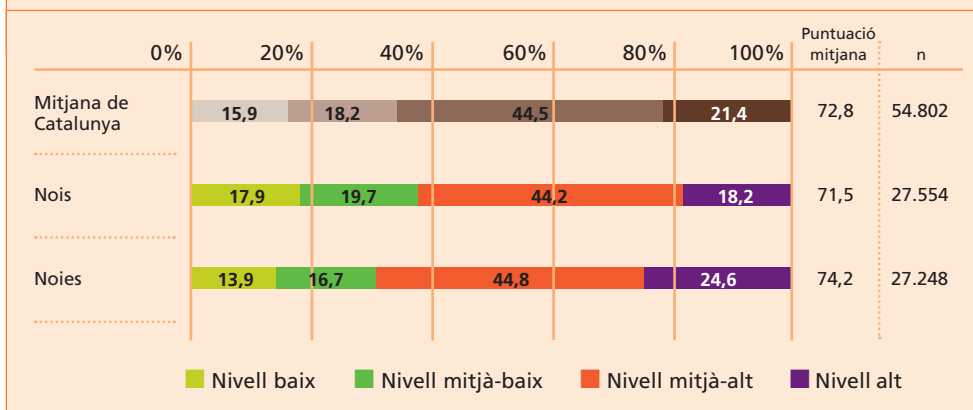
5.5. Resultats segons el sexe de l'alumnat

El nombre de nois i noies que ha fet la prova de quart d'ESO del 2012 és molt equilibrat, com es pot observar al **gràfic núm. 19**.

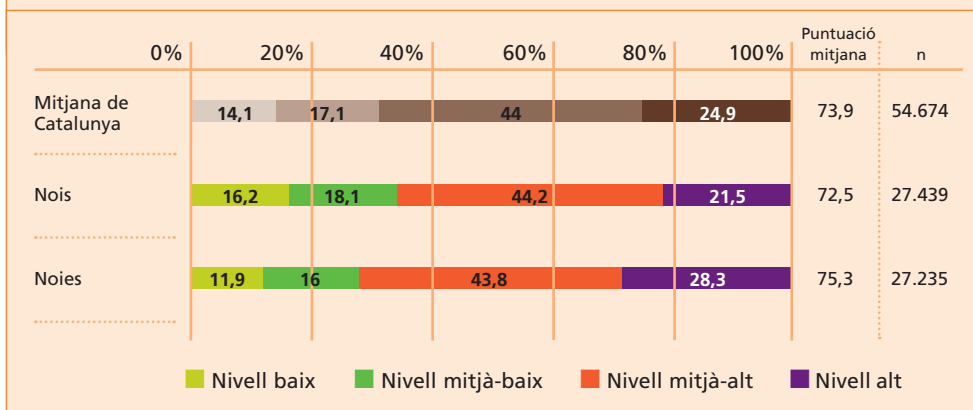

Com és habitual en tots els estudis d'avaluació, les noies obtenen una puntuació mitjana més alta en competència comunicativa, mentre que els nois l'obtenen més alta en competència matemàtica. La diferència, però, és lleugera: 3 punts en competència comunicativa en llengua catalana i castellana a favor de les noies, 4 punts en competència comunicativa en llengua anglesa. En competència matemàtica, la diferència a favor dels nois és de gairebé 6 punts.

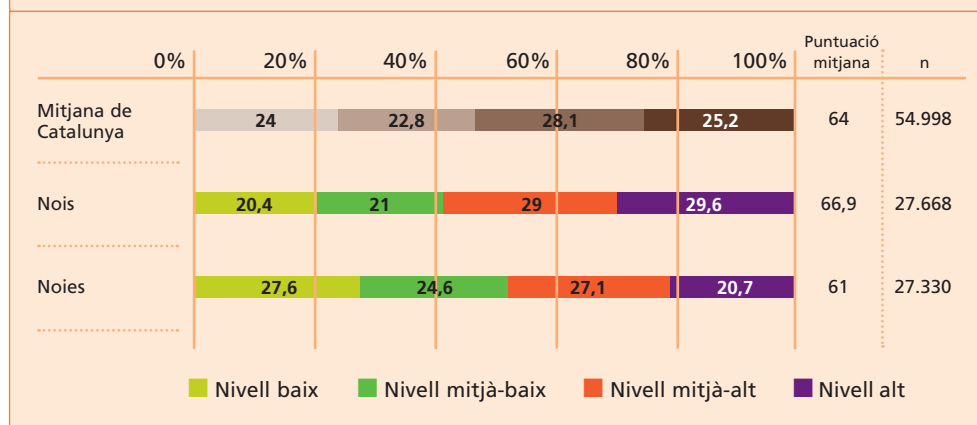
Gràfic 20 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua catalana segons el sexe

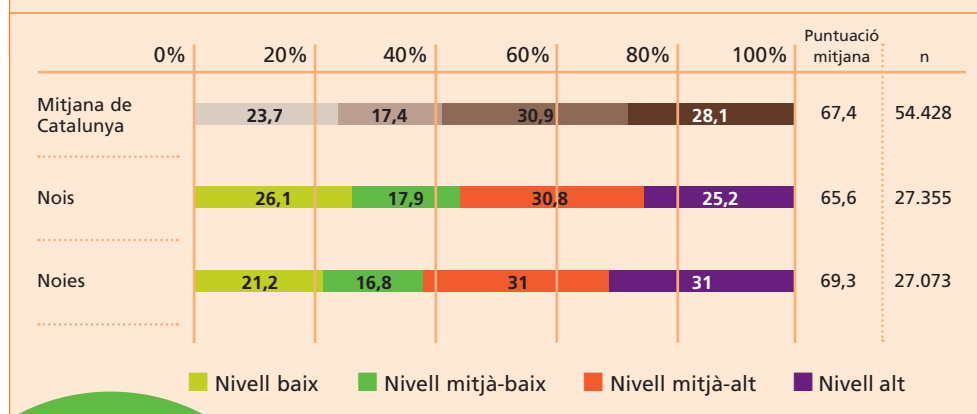
Gràfic 21 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua castellana segons el sexe

Gràfic 22 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència matemàtica segons el sexe

Gràfic 23 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua anglesa segons el sexe

Com és habitual en tots els estudis d'avaluació, les noies obtenen una puntuació mitjana lleugerament més alta en competència comunicativa, mentre que els nois l'obtenen més alta en competència matemàtica

5.6. Resultats segons l'origen territorial de l'alumnat

En totes les competències avaluades, l'alumnat nadiu obté més bons resultats que l'alumnat estranger. Cal tenir en compte que no arriben a 7.500 els alumnes estrangers que han fet la prova d'avaluació de quart d'ESO, xifra que representa aproximadament un 13% del total. No s'ha inclòs aquell alumnat la procedència geogràfica del qual no consta a les dades.

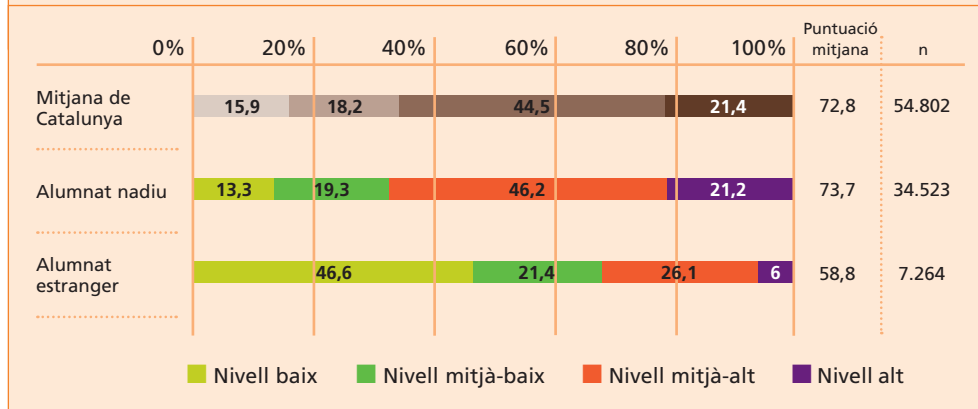
La puntuació mitjana més alta de l'alumnat estranger és l'obtinguda en competència comunicativa en llengua castellana (61,1), mentre que la puntuació mitjana més baixa és l'obtinguda en competència matemàtica (44,8), on hi ha més de la meitat de l'alumnat estranger (53,8%) situat en els nivells baix i mitjà-baix de la competència.

En totes les competències avaluades, l'alumnat estranger que obté més bons resultats és el procedent dels països europeus, tant si són de la Unió Europea com si no. L'alumnat d'altres procedències, especialment d'Àfrica, Àsia i Oceania, obté resultats més baixos. Dos de cada tres alumnes d'aquestes procedències se situen als nivells baixos d'assoliment de la competència.

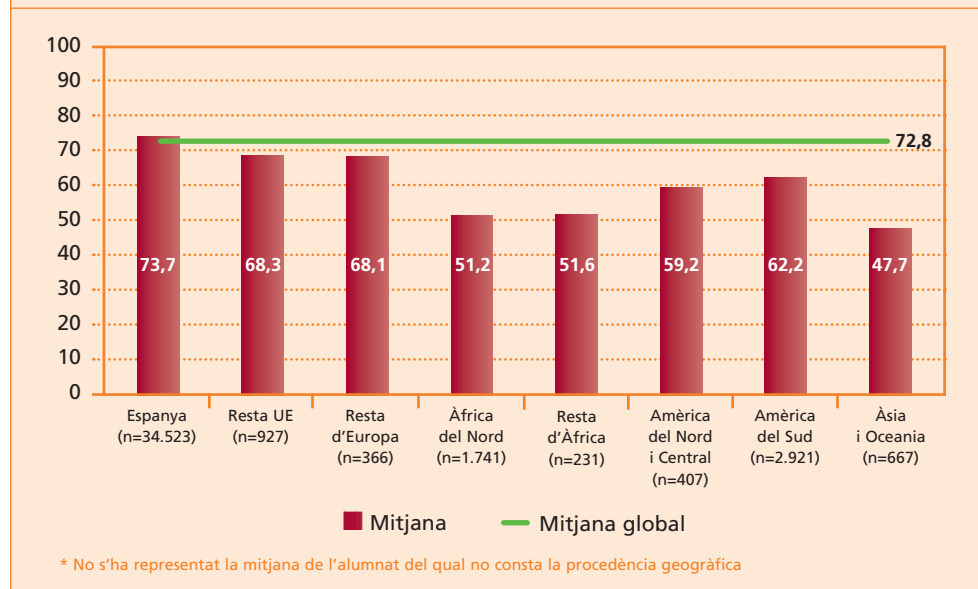
En competència comunicativa en llengua anglesa, l'alumnat procedent de països europeus obté puntuacions mitjanes més altes que l'alumnat procedent de Catalunya o d'Espanya.

L'alumnat estranger obté pitjors resultats que l'alumnat nadiu en totes les competències avaluades. La puntuació més baixa és l'obtinguda en competència matemàtica (44,8)

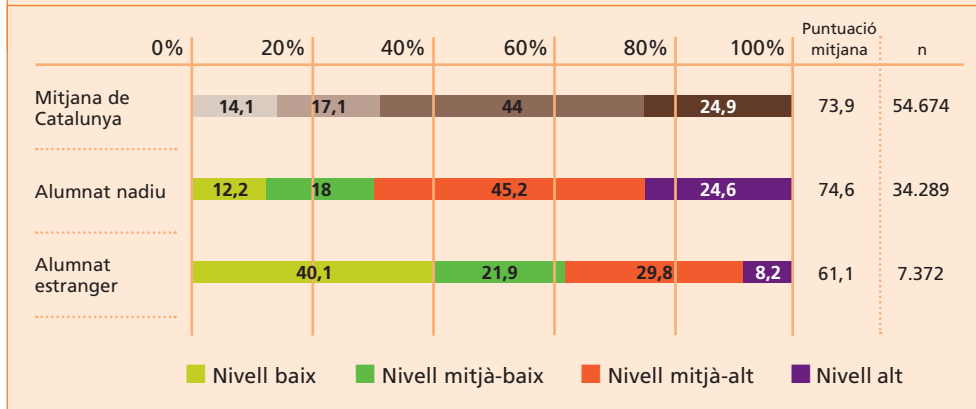
Gràfic 24 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua catalana segons l'origen territorial

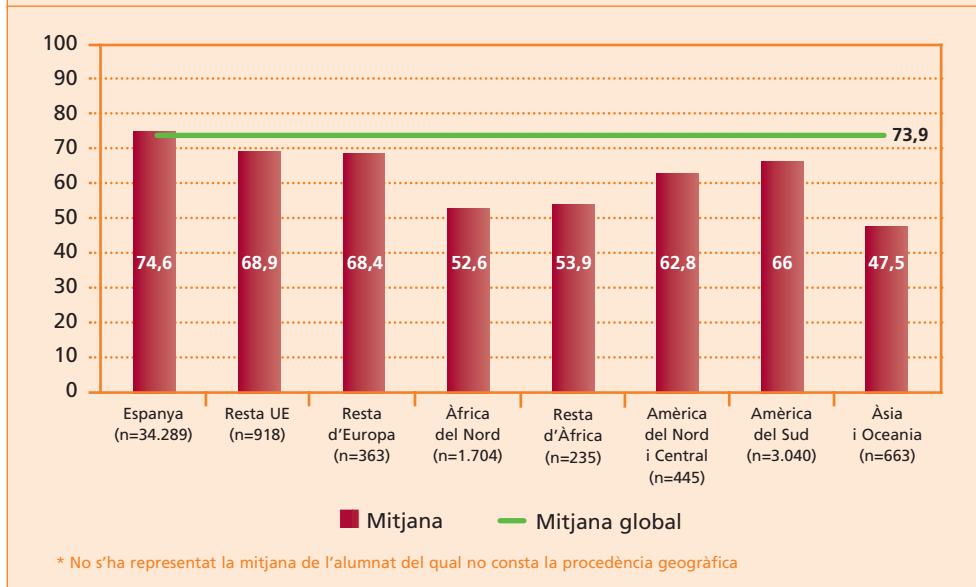
Gràfic 25 ■ Resultats de l'alumnat en competència en llengua catalana segons l'origen territorial*

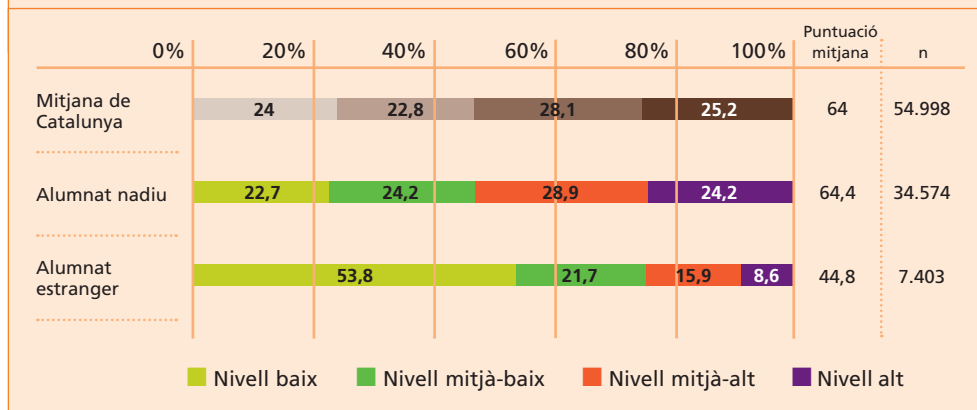
Gràfic 26 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua castellana segons l'origen territorial

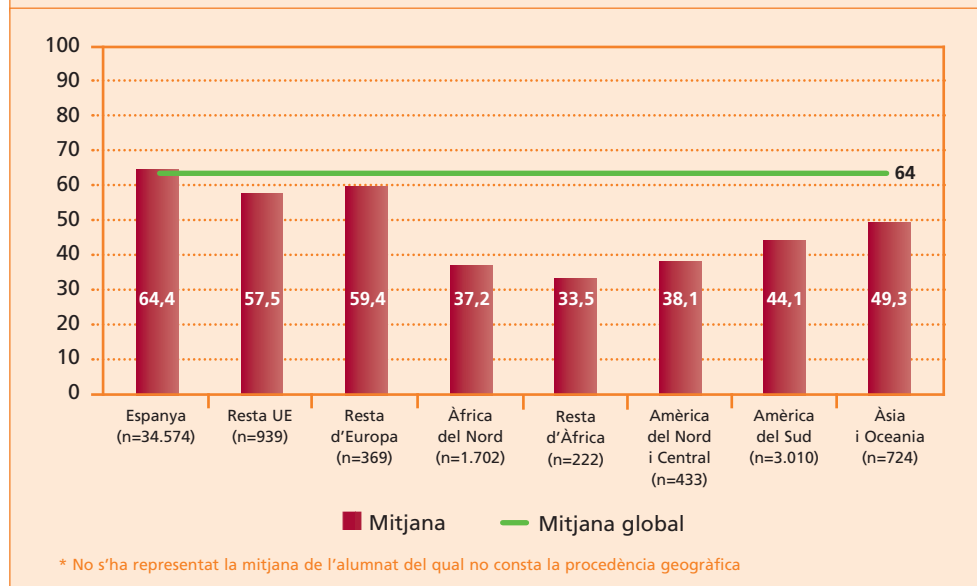
Gràfic 27 ■ Resultats de l'alumnat en competència en llengua castellana segons l'origen territorial*

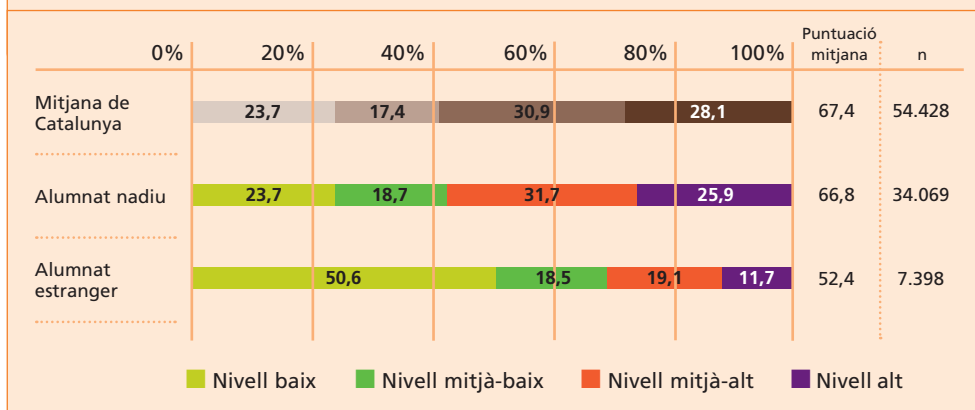
Gràfic 28 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència matemàtica segons l'origen territorial

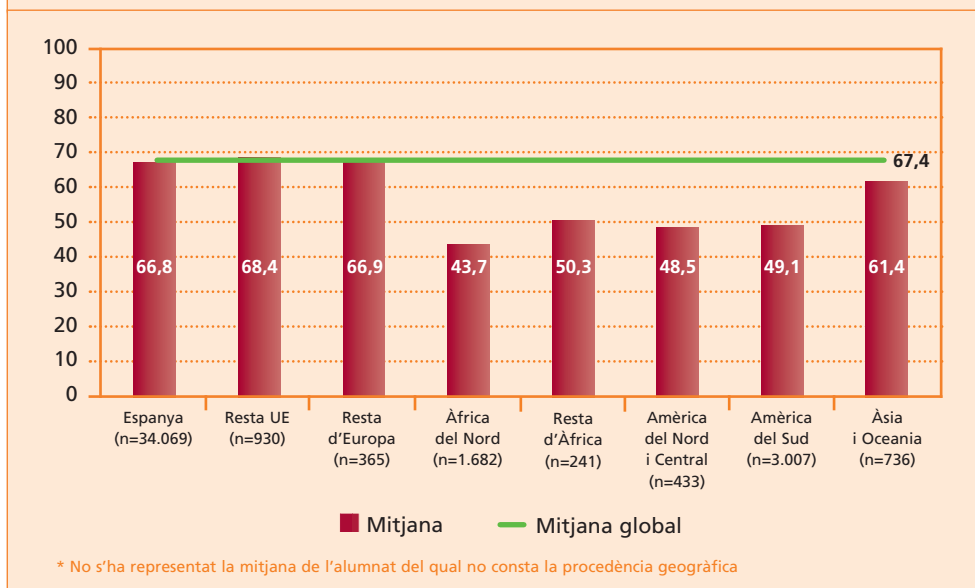
Gràfic 29 ■ Resultats de l'alumnat en competència matemàtica segons l'origen territorial*

Gràfic 30 ■ Percentatge d'alumnat situat en els trams de competència en llengua anglesa segons l'origen territorial

Gràfic 31 ■ Resultats de l'alumnat en competència en llengua anglesa segons l'origen territorial*

5.7. Resultats segons les diverses variables associades

Com a resum, en aquest apartat es presenten de costat les variables associades al rendiment analitzades fins ara per tal de visualitzar quines tenen més incidència en els resultats. S'hi afegixen dues variables més: la repetició de curs i les dimensions del municipi on s'ubica el centre.

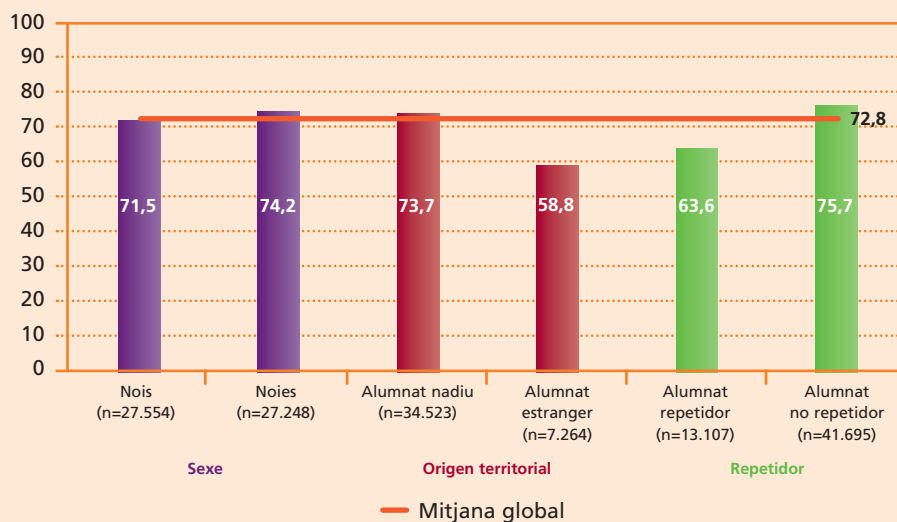
Així, es tenen en compte tres variables associades a l'alumnat:

- el sexe
- l'origen territorial
- la repetició de curs

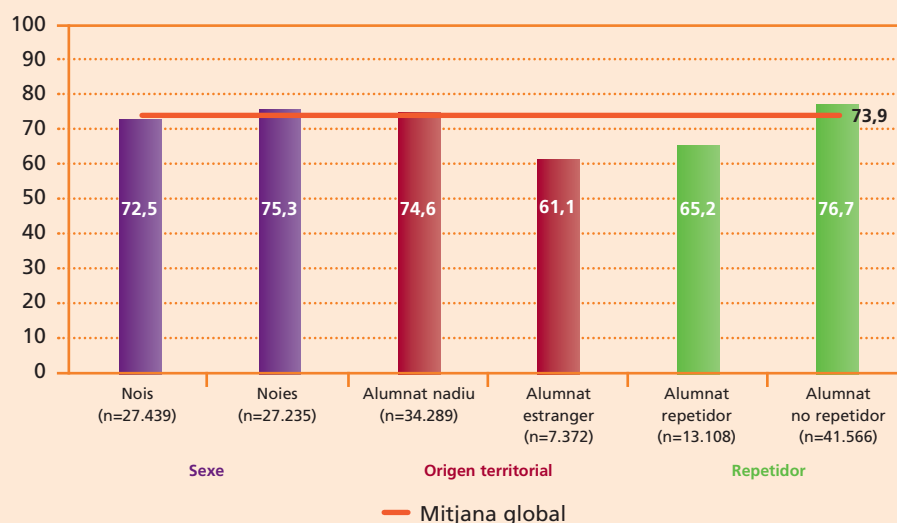
Com es pot observar en els gràfics que vénen a continuació, la variable sexe té molt poca incidència en els resultats, mentre que l'origen territorial i el fet de repetir curs o no els condicionen de manera notable. L'alumnat estranger obté uns resultats inferiors als de l'alumnat nadiu molt similars en les tres competències lingüístiques avaluades: 14,9 punts de diferència en llengua catalana, 13,5 en llengua castellana i 14,4 en llengua anglesa. Però la diferència creix en competència matemàtica: 20,4 punts. L'alumnat repetidor mostra un desavantatge molt similar en llengua catalana (12,1 punts) i en llengua castellana (11,5), mentre que el desavantatge gairebé es dobla en llengua anglesa (20,7) i en matemàtiques (21,7).

La variable alumnat repetidor és una de les que té més incidència en els resultats en totes les competències avaluades

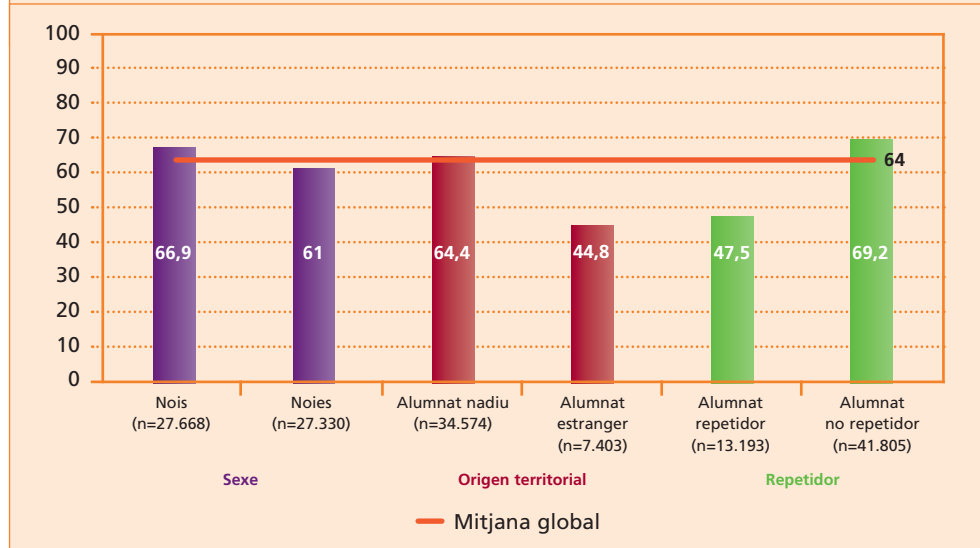
Gràfic 32 ■ Variables associades a l'alumnat en competència en llengua catalana

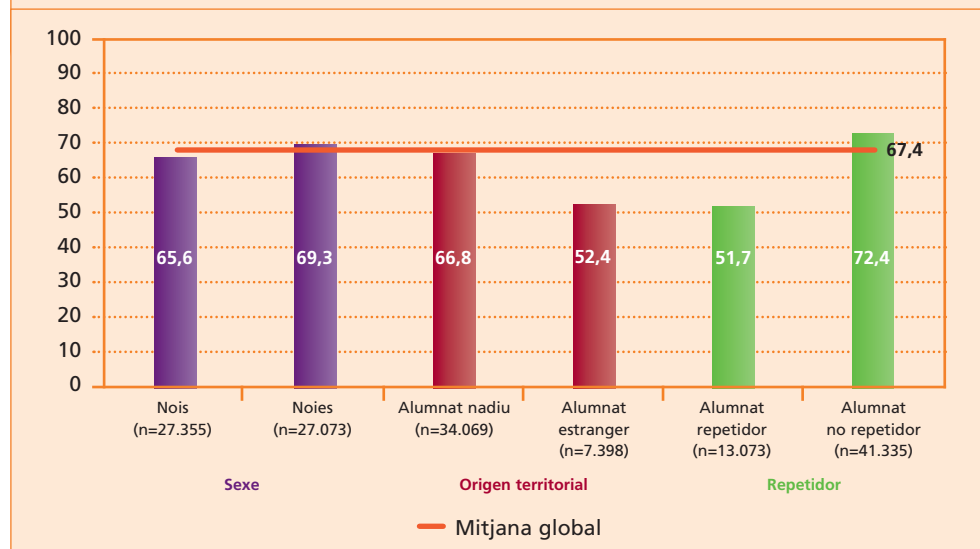
Gràfic 33 ■ Variables associades a l'alumnat en competència en llengua castellana

Gràfic 34 ■ Variables associades a l'alumnat en competència matemàtica

Gràfic 35 ■ Variables associades a l'alumnat en competència en llengua anglesa

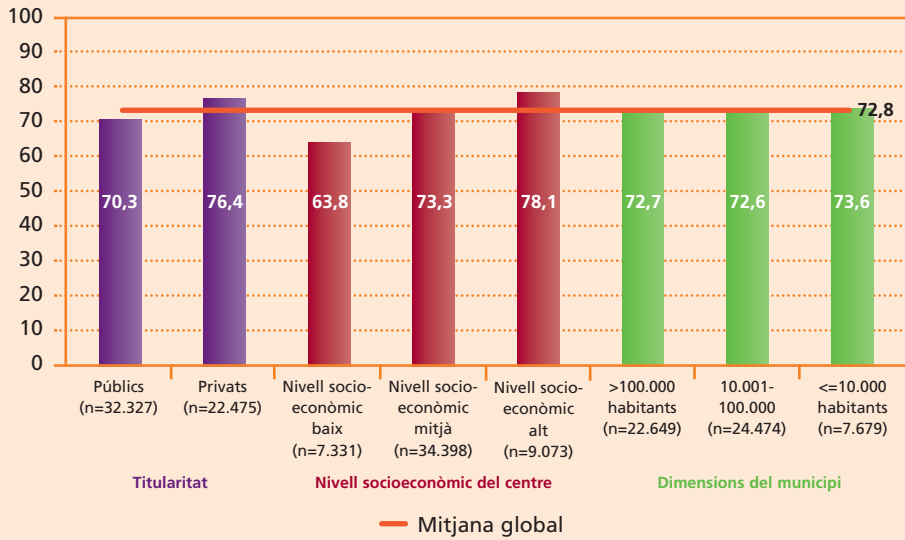
Les variables associades als centres són també tres:

- la titularitat
- el nivell socioeconòmic
- les dimensions del municipi on s'ubica el centre

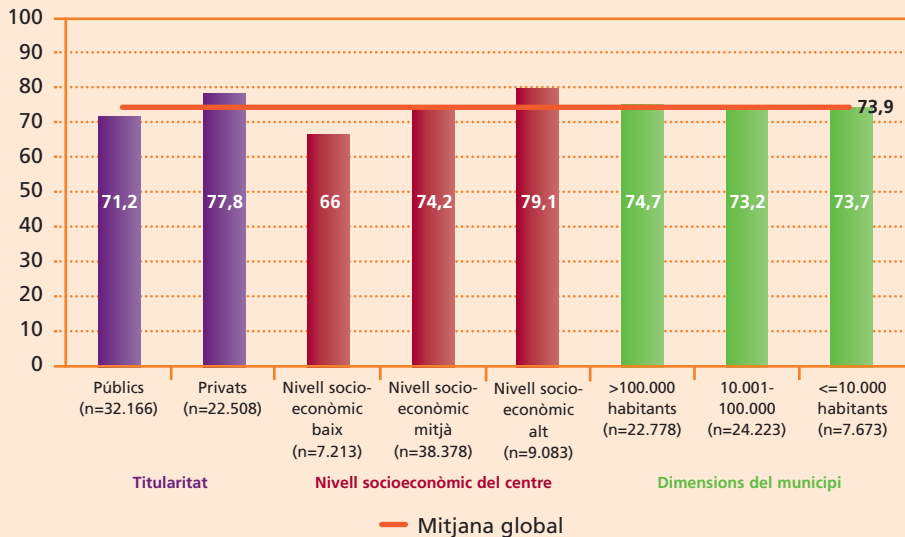
Com es pot observar, la variable de dimensions del municipi on s'ubica el centre no té cap incidència en els resultats de cap de les competències avaluades. La variable de centres que mostra més incidència és el nivell socioeconòmic, de manera que la diferència de puntuació és sempre notable entre els centres de nivell socioeconòmic baix i els de nivell alt. Així, hi ha 14,3 punts de diferència en competència en llengua catalana, 13,1 en competència en llengua castellana, 23,1 en competència matemàtica i 25,2 en competència en llengua anglesa. Les diferències de puntuació entre els centres de nivell socioeconòmic mitjà i els de nivell alt no són tant notables (uns 5 punts en llengua catalana i castellana, 10,5 en matemàtiques i 12,1 en llengua anglesa). La titularitat del centre implica una diferència d'uns sis punts en llengua catalana (6,1) i llengua castellana (6,6), diferència que es duplica en llengua anglesa (12,2) i que es triplica en matemàtiques (25,2).

La variable de nivell socioeconòmic dels centres és la que té més incidència en els resultats de totes les competències avaluades

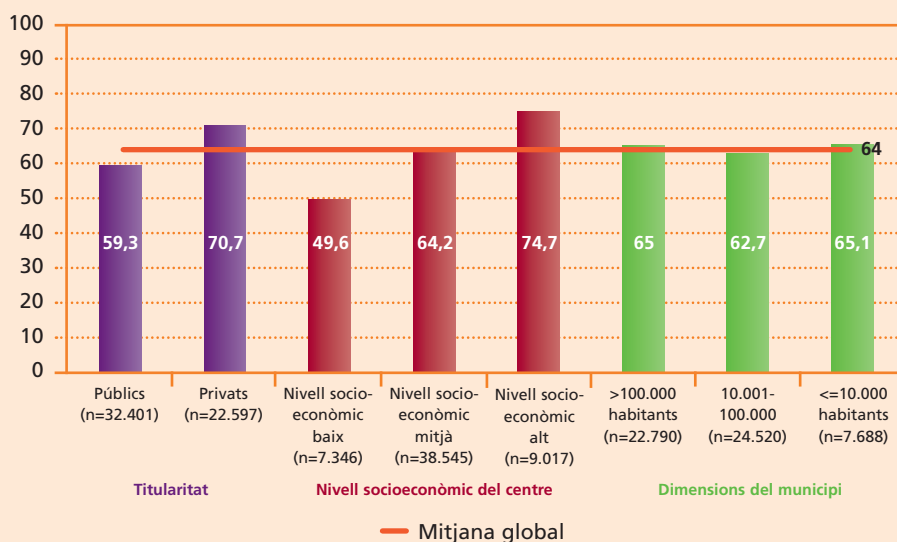
Gràfic 36 ■ Variables associades als centres en competència en llengua catalana

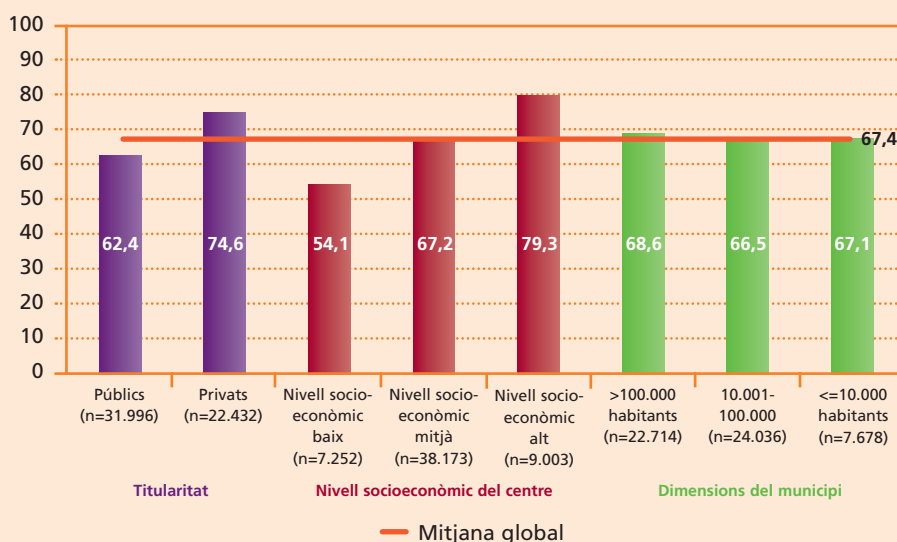
Gràfic 37 ■ Variables associades als centres en competència en llengua castellana

Gràfic 38 ■ Variables associades als centres en competència matemàtica

Gràfic 39 ■ Variables associades als centres en competència en llengua anglesa

Totes les variables tingudes en compte en aquest apartat, tant les associades a l'alumnat com les associades als centres, tenen un comportament molt similar en la competència comunicativa en llengua catalana i castellana. Així doncs, els centres han aconseguit compensar parcialment l'efecte del nivell socioeconòmic en els resultats de les dues llengües oficials de Catalunya.

Les altres dues competències avaluades, les matemàtiques i la llengua anglesa, estan més clarament vinculades al nivell socioeconòmic, ja que hi ha variables exògenes (assistència a classes de reforç, a colònies en anglès, etc.) que són molt difícils de controlar pels centres educatius i que tenen un efecte directe en els resultats obtinguts en aquestes competències.

6. RESULTATS SEGONS EL TERRITORI I LA TIPOLOGIA DELS CENTRES EDUCATIUS

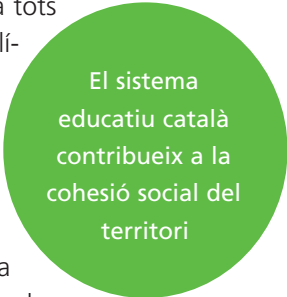
6.1. Resultats al territori

Considerem àrees territorials de Catalunya els nou serveis territorials del Departament d'Ensenyament i el Consorci d'Educació de Barcelona.

Els diagrames radials que vénen a continuació mostren la puntuació mitjana de Catalunya en cada una de les competències avaluades amb una línia verda i les puntuacions mitjanes obtingudes a cada territori unides per una línia grana. Com més propera sigui la línia grana de la puntuació dels territoris a la línia verda de la puntuació mitjana de Catalunya, més equilibrada serà la puntuació obtinguda a tots els territoris. Com més gran sigui l'espai que queda a l'interior de la línia grana, més alt serà el resultat. Com més uniforme sigui la figura que dibuixa la línia grana, més equilibrats seran els resultats.

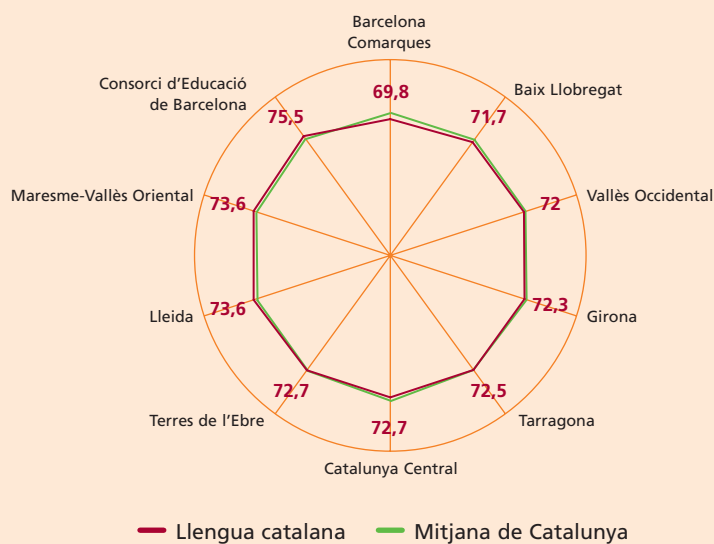
Els diagrames radials que corresponen a la competència comunicativa en llengua catalana i en llengua castellana tenen una aparença pràcticament idèntica. Els diagrames radials que corresponen a la competència matemàtica i a la llengua anglesa mostren lleugeres diferències en els territoris de Barcelona Comarques i el Consorci d'Educació de Barcelona.

En conjunt, els quatre diagrames mostren una àrea gran i d'aparença regular, de manera que posen en evidència que els resultats són equilibrats a tot el territori de Catalunya. El sistema educatiu català, doncs, contribueix a cohesionar socialment el territori.

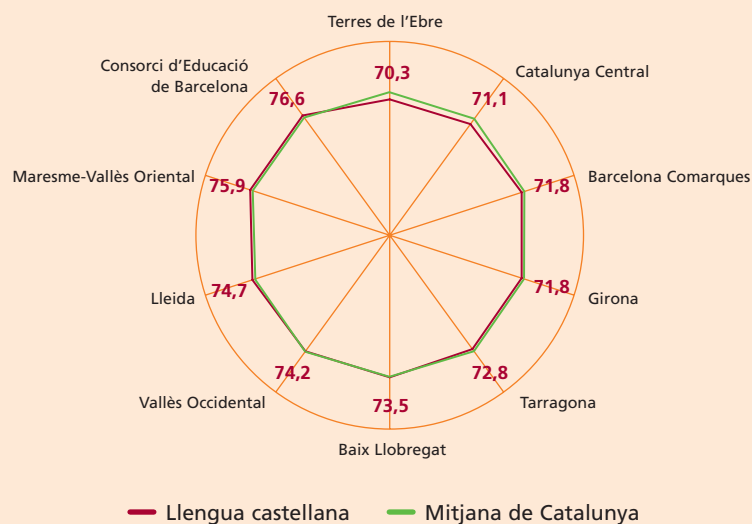

El sistema educatiu català contribueix a la cohesió social del territori

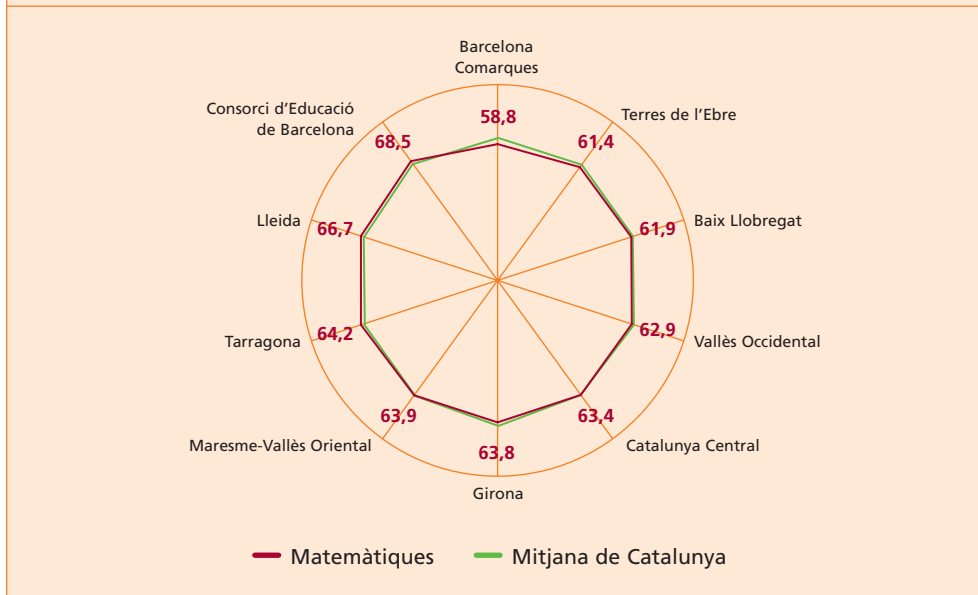
Gràfic 40 ■ Resultats en competència lingüística en llengua catalana per àrees territorials

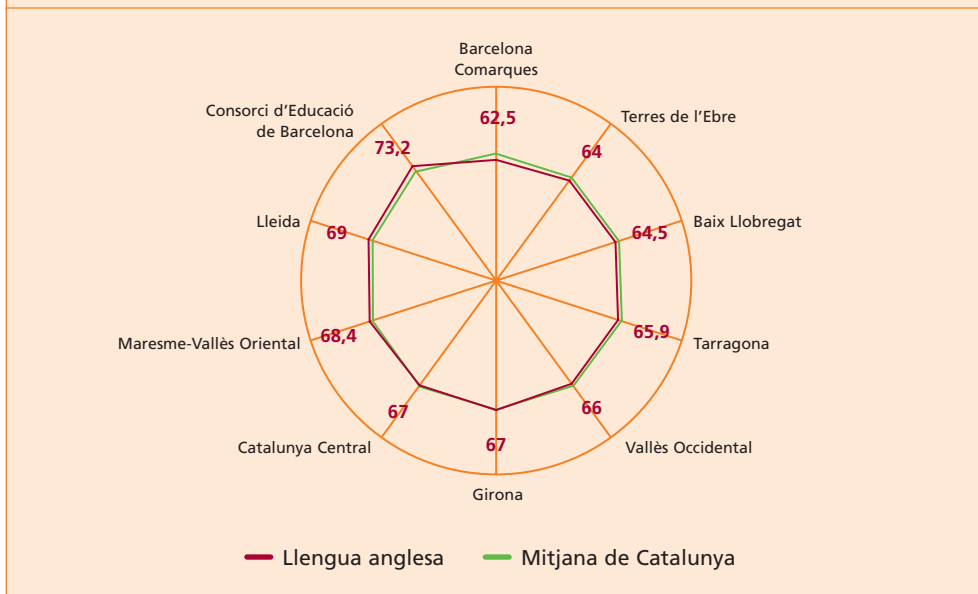
Gràfic 41 ■ Resultats en competència lingüística en llengua castellana per àrees territorials

Gràfic 42 ■ Resultats en competència matemàtica per àrees territorials

Gràfic 43 ■ Resultats en competència lingüística en llengua anglesa per àrees territorials

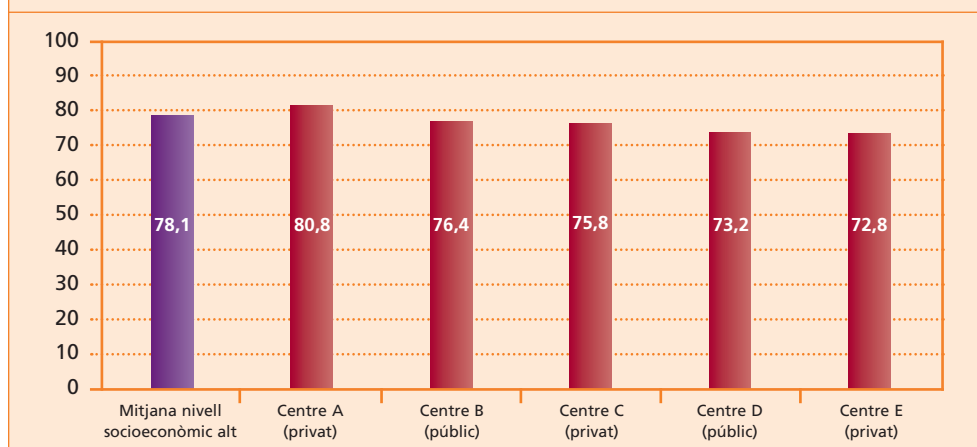

6.2. Resultats segons la tipologia dels centres educatius

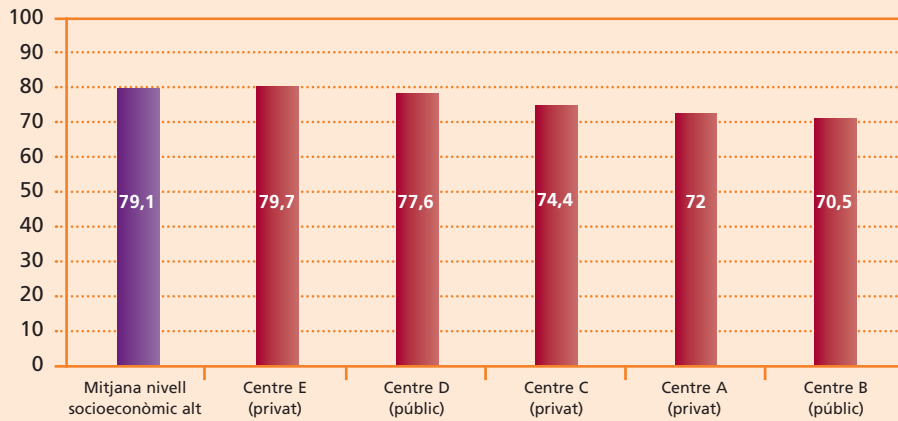
Com a exemple il·lustratiu que les diferències socioeconòmiques no sempre i a tot arreu determinen els resultats educatius, s'analitzen en aquest apartat els resultats obtinguts per cinc centres seleccionats de manera aleatòria, que pertanyen a una mateixa zona geogràfica i a un mateix nivell socioeconòmic. Es donen els resultats d'uns centres reals —que anomenem A, B, C, D i E— en cada una de les competències avaluades. En el nivell socioeconòmic alt, els centres B i D són de titularitat pública i els centres A, C i E de titularitat privada-concertada. En el nivell socioeconòmic baix, els centres de titularitat pública són l'A, el C i l'E.

Com en la prova d'avaluació de sisè d'educació primària de l'any 2011 (i dels dos anys anteriors), els resultats obtinguts segons la tipologia de centres són molt il·lustratius. Mostren que els centres tenen incidència en els resultats de l'alumnat, atès que en una mateixa zona geogràfica i en un mateix nivell socioeconòmic es donen diferències de resultats significatives, independentment de la titularitat pública o privada dels centres. Això vol dir que variables com el funcionament del centre, el paper dinamitzador i orientador de l'equip directiu i l'equip docent, les pràctiques pedagògiques o el clima escolar han de tenir alguna cosa a veure amb els resultats d'un alumnat de característiques possiblement força similars.

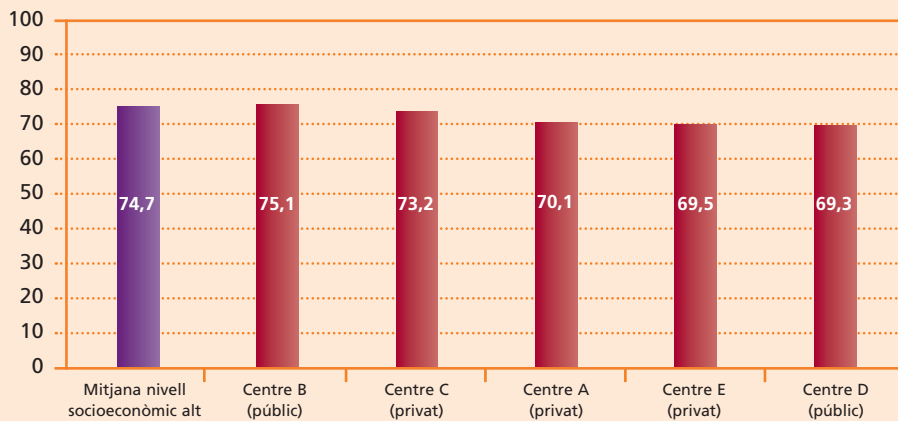
Gràfic 44 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic alt. Competència en llengua catalana

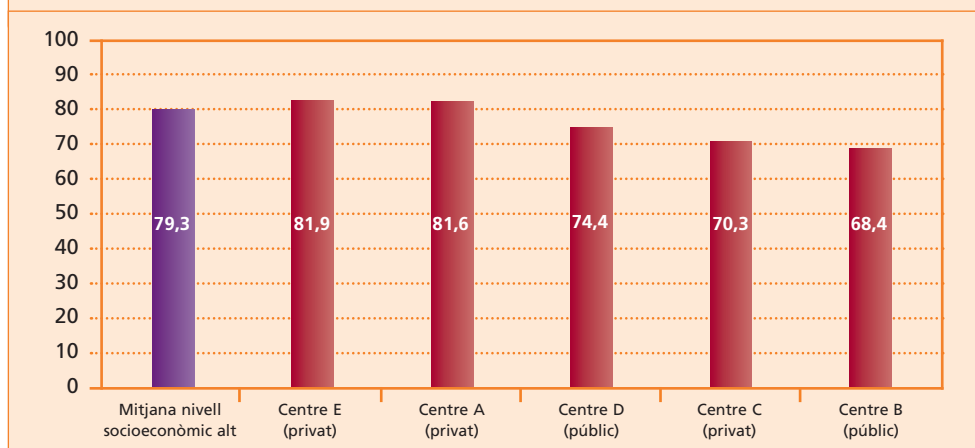
Gràfic 45 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic alt. Competència en llengua castellana

Gràfic 46 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic alt. Competència matemàtica

Gràfic 47 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic alt. Competència en llengua anglesa

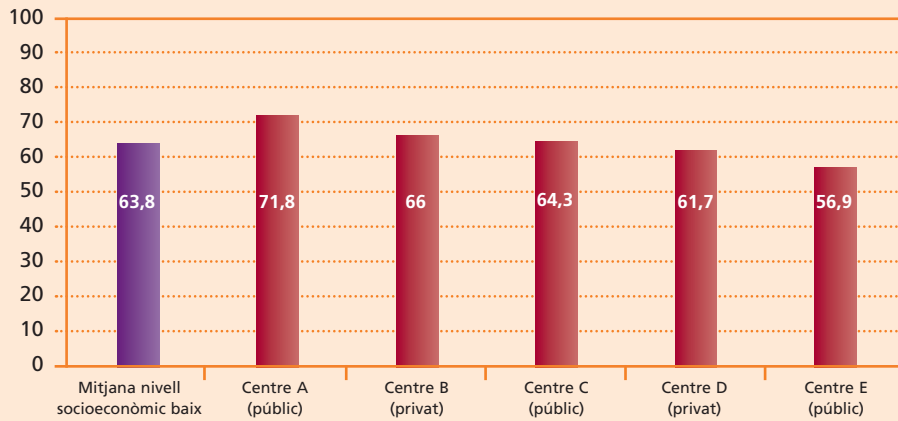

Els cinc centres del nivell socioeconòmic alt presenten una puntuació força propera a la puntuació mitjana obtinguda en aquest nivell i força equilibrada en totes les competències avaluades, excepte en la llengua anglesa. La diferència de puntuació entre el centre que l'obté més alta i el que l'obté més baixa dels cinc és de 8 punts en llengua catalana, de 9,2 punts en llengua castellana, de 5,8 punts en matemàtiques i de 13,5 punts en llengua anglesa.

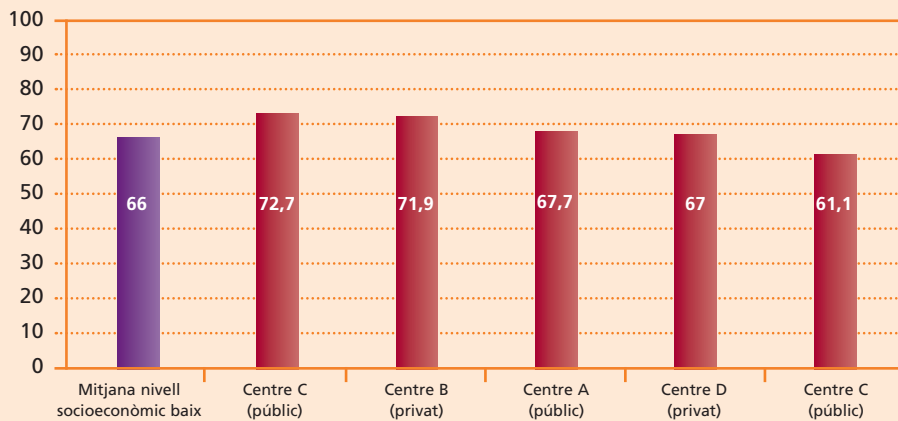
En llengua catalana, el centre que se separa més de la puntuació mitjana ho fa en 5,3 punts i és un centre de titularitat privada-concertada. En llengua castellana hi ha una diferència màxima de 8,6 punts (centre públic), que en matemàtiques es torna a reduir fins als 5,4 punts (centre públic). En llengua anglesa, en canvi, la diferència màxima és de 10,9 punts i correspon a un centre públic. El centre amb la puntuació mitjana màxima és sempre privat-concertat, excepte en competència matemàtica, que és un centre públic. La diferència entre els tres primers centres és d'uns 5 punts en competència comunicativa en llengua catalana i castellana i competència matemàtica, mentre que en competència comunicativa en llengua anglesa passa a ser d'uns 7 punts.

Els centres d'un nivell socioeconòmic alt situats en una mateixa zona geogràfica presenten uns resultats força equilibrats en totes les competències avaluades, excepte en la llengua anglesa

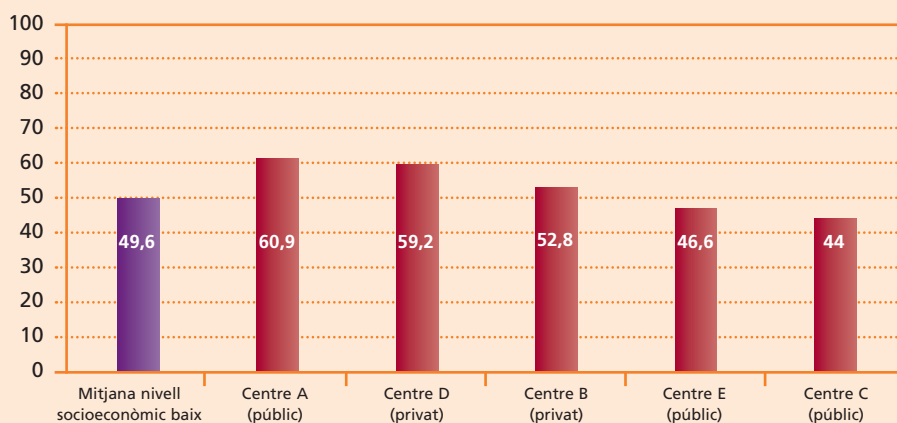
Gràfic 48 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic baix. Competència en llengua catalana

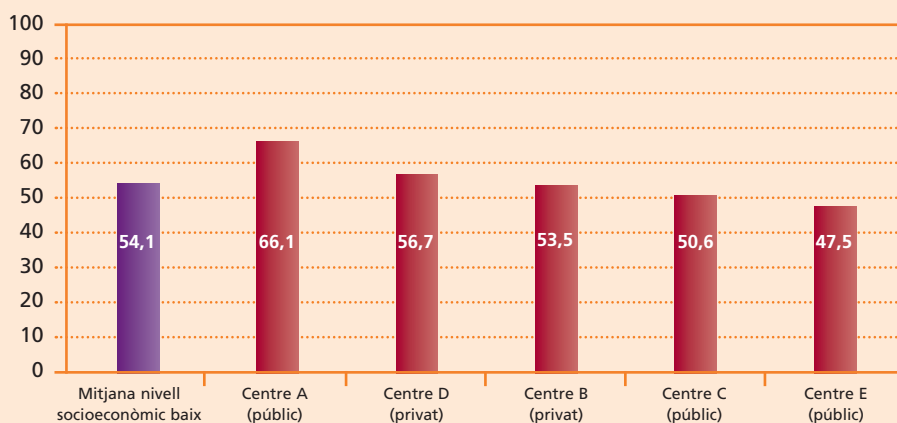
Gràfic 49 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic baix. Competència en llengua castellana

Gràfic 50 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic baix. Competència matemàtica

Gràfic 51 ■ Resultats de centres d'una mateixa zona geogràfica. Nivell socioeconòmic baix. Competència en llengua anglesa

Els cinc centres de nivell socioeconòmic baix presenten unes puntuacions molt diferenciades entre si en totes les competències avaluades. Així, la diferència de puntuació entre el centre més ben situat (que sempre és de titularitat pública) i el centre més mal situat (que també és sempre de titularitat pública) és propera als 15 punts. En llengua catalana és de 14,9 punts, en llengua castellana és d'11,6 punts, en matemàtiques és de 16,9 punts i en llengua anglesa, de 18,6 punts.

La puntuació mitjana dels cinc centres s'allunya força de la puntuació mitjana que els correspon segons el nivell socioeconòmic baix. Per la banda alta, el centre que està més per sobre de la mitjana ho fa en 8 punts en llengua catalana, 6,7 punts en llengua castellana, 11,3 en matemàtiques i 12 en llengua anglesa. En canvi, per la banda baixa, el centre que se separa més de la puntuació mitjana ho fa en 6,9 punts en llengua catalana, 4,9 en llengua castellana, 5,6 en matemàtiques i 4,6 en llengua anglesa.

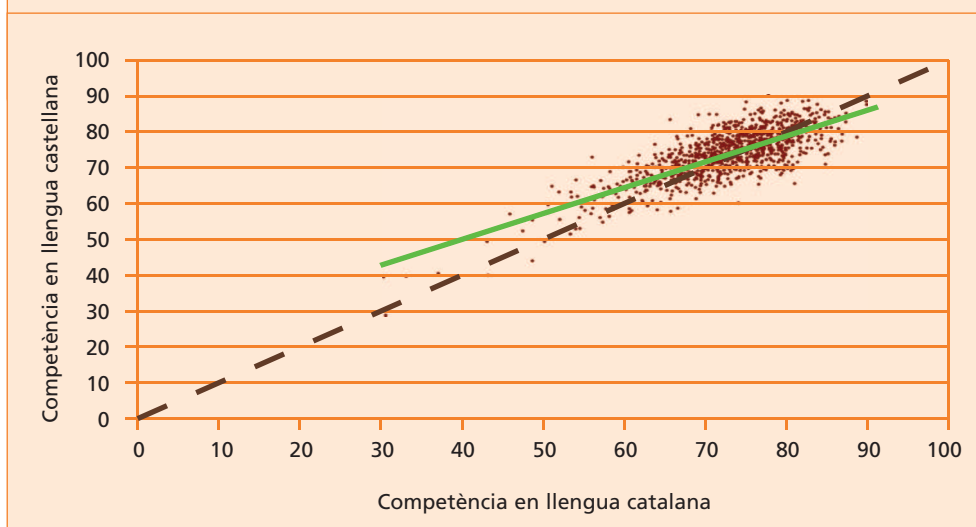
Els centres de nivell socioeconòmic baix situats en una mateixa zona geogràfica presenten força disparitat de resultats

6.3. Dispersió dels resultats entre les competències avaluades

Per tal de conèixer si l'alumnat dels centres que han fet la prova de quart d'ESO presenta un domini equilibrat de les competències avaluades, a continuació es mostren gràfics de dispersió per a diferents parelles de competències. Cada punt reflecteix la ubicació d'un centre d'acord amb la puntuació mitjana que ha obtingut el seu alumnat a les dues competències comparades. La representació de tots els centres dona lloc a un núvol de punts, a partir del qual s'han calculat les rectes que millor s'ajusten a la distribució de les dades. A cadascun dels gràfics s'ha incorporat una recta que correspon al supòsit que la puntuació mitjana dels centres és igual en les dues competències que es relacionen (la funció identitat, marcada amb una línia discontinua). La distància entre aquesta línia i els nivells d'assoliment reals (representats per la recta de regressió, de color verd) permet valorar si els centres han obtingut resultats homogenis en les diferents competències o si, al contrari, hi ha disparitat entre les puntuacions d'algunes competències. Com més a prop es trobin les dues rectes, més similars seran els resultats dels centres. Si el núvol de punts se situa per sota de la funció identitat, les puntuacions en la competència representada a l'eix horitzontal són més favorables que les de la competència corresponent a l'eix vertical. Per contra, quan la majoria dels punts es troben per sobre de la funció identitat, les puntuacions de la competència situada a l'eix vertical són més favorables del que s'hauria d'esperar.

El **gràfic núm. 52** mostra una elevada associació lineal entre les puntuacions mitjanes obtingudes pels centres en llengua catalana i llengua castellana. El coeficient de correlació de Pearson és de 0,78 sobre 1, o dit d'una altra manera, el 61% dels elements que influeixen en l'assoliment de la competència comunicativa són comuns en llengua catalana i llengua castellana. Per tant, com més alt és el resultat mitjà obtingut en una de les dues llengües, en la majoria de centres s'observa un increment en la puntuació mitjana de l'altra competència.

Gràfic 52 ■ Correlació entre les puntuacions de competència en llengua catalana i llengua castellana

El conjunt del núvol de punts apareix agrupat en una zona del gràfic i amb les dues rectes molt properes, de manera que, a més d'haver-hi una forta correlació entre les dues competències, es pot afirmar que la majoria dels centres ha obtingut uns resultats força similars en llengua catalana i en llengua castellana. La majoria dels punts són molt propers a la funció identitat, de manera que els resultats d'aquests centres són equivalents en les dues llengües. Així, és d'esperar que un centre amb una puntuació mitjana per sobre dels 70 punts en llengua catalana presenti un resultat molt similar en llengua castellana. Ara bé, per als centres amb una puntuació mitjana inferior a 70 punts, la diferència entre

Les puntuacions en llengua catalana i llengua castellana estan fortament correlacionades, de manera que la millora de la competència comunicativa en una de les llengües s'associa amb un major domini de l'altra

els resultats en llengua catalana i llengua castellana augmenta. És a dir, que hi ha més diferències de resultats entre les dues llengües en aquells centres que han obtingut una puntuació baixa, cosa que no passa amb els centres que han obtingut una puntuació mitjana-alta o alta.

Els **gràfics núm. 53 i núm. 54** evidencien que entre els resultats en competència comunicativa (en llengua catalana i llengua castellana) i la competència matemàtica també hi ha una forta associació lineal. En aquest sentit, s'ha d'esperar que a mesura que s'incrementi la puntuació mitjana dels centres en competència comunicativa, millori també el rendiment en matemàtiques.

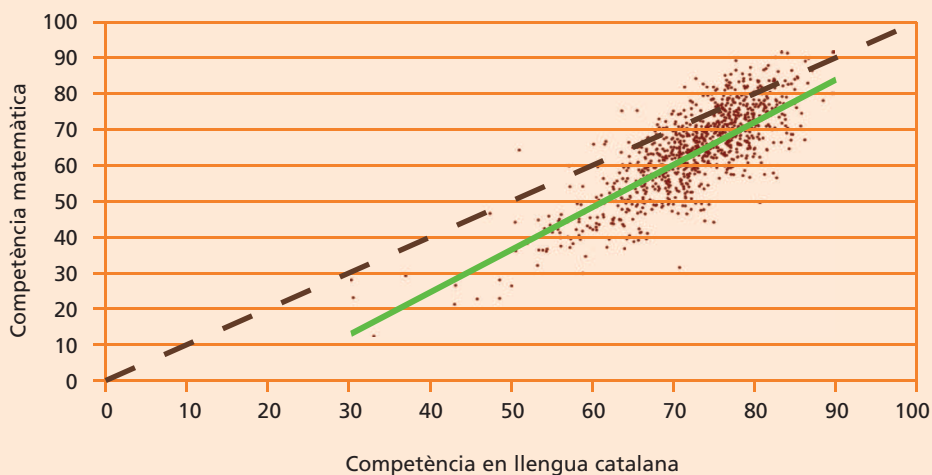
A diferència del que s'observava en el **gràfic núm. 52**, per a la majoria dels centres no hi ha equilibri entre els resultats en competència comunicativa i competència matemàtica, ja que en ambdós gràfics (**núm. 53 i 54**) la majoria de punts es troben per sota de la funció identitat. Per tant, es pot afirmar que els resultats obtinguts en competència matemàtica, situada a l'eix vertical, són pitjors del que s'hauria d'esperar pels resultats obtinguts en qualsevol de les dues llengües oficials. Per exemple, els centres que obtenen al voltant de 70 punts en llengua catalana o castellana, n'obtenen 60 en matemàtiques. La recta de regressió presenta valors molt similars, tant si la variable a comparar és la llengua catalana (**gràfic núm. 53**) com la llengua castellana (**gràfic núm. 54**), així és que la competència comunicativa incideix de la mateixa manera en els resultats en competència matemàtica.

Els **gràfics núm. 55 i núm. 56** evidencien que també hi ha una forta correlació entre els resultats obtinguts en les dues llengües oficials i la llengua anglesa. En aquest sentit, s'ha d'esperar que els centres que obtenen bons resultats en llengua catalana i llengua castellana comptin també amb resultats positius en llengua anglesa.

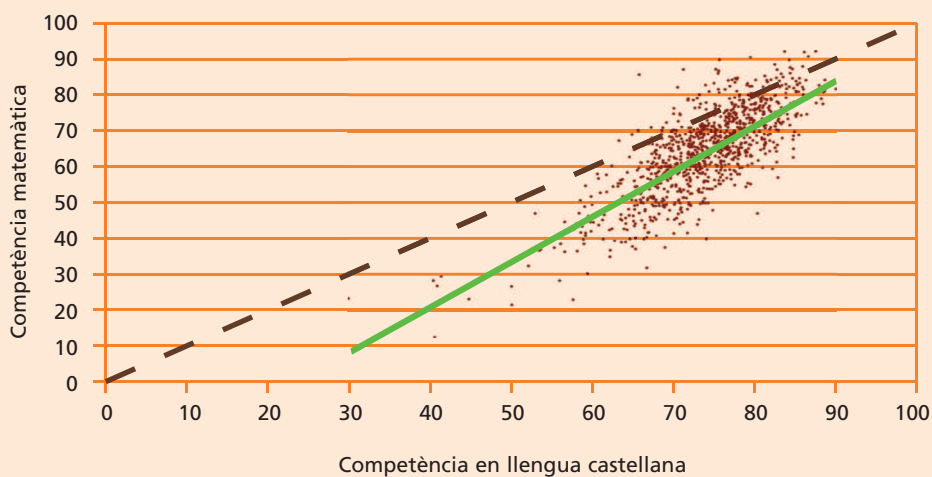
Com en el cas de matemàtiques, la recta de regressió presenta valors molt similars, tant si la variable a comparar és la llengua catalana com la castellana. En ambdós gràfics la majoria de punts es troben per sota de la funció identitat, de manera que es pot afirmar que els resultats obtinguts en competència en llengua anglesa, situada a l'eix vertical, són pitjors del que s'hauria d'esperar pels resultats obtinguts en qualsevol de les dues llengües oficials. Per exemple, els centres que obtenen al voltant de 70 punts en llengua catalana o castellana, n'obtenen 60 en llengua anglesa.

La llengua catalana i la llengua castellana incideixen de la mateixa manera en els resultats de matemàtiques i de llengua anglesa

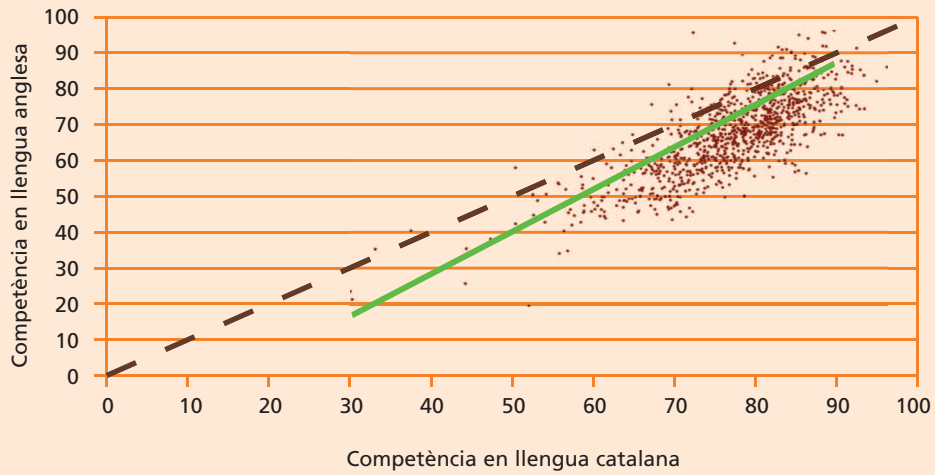
Gràfic 53 ■ Correlació entre les puntuacions de competència en llengua catalana i competència matemàtica

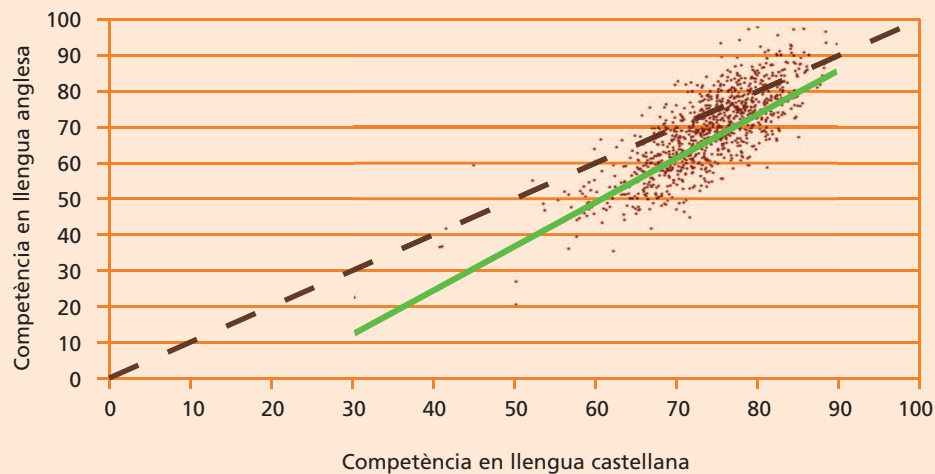
Gràfic 54 ■ Correlació entre les puntuacions de competència en llengua castellana i competència matemàtica

Gràfic 55 ■ Correlació entre les puntuacions de competència en llengua catalana i llengua anglesa

Gràfic 56 ■ Correlació entre les puntuacions de competència en llengua castellana i llengua anglesa

7. CONCLUSIONS

Una primera anàlisi dels resultats obtinguts per l'alumnat en la prova de quart d'ESO de 2012 permet de plantejar les conclusions i reflexions següents:

- La prova és el resultat d'una llarga i acurada preparació, que ha integrat la col·laboració d'especialistes i de professorat d'educació secundària amb l'anàlisi empírica dels resultats del pilotatge.
- Com la prova d'avaluació de sisè d'educació primària, la prova és útil perquè proporciona informació orientativa a les famílies, a l'alumnat i als centres en un moment clau de l'escolarització com és el final de l'educació obligatòria.
- La prova té potencialitat per detectar mancances i per millorar processos i resultats educatius. Contribueix, així, a enfortir l'autonomia de centres.
- La puntuació mitjana obtinguda en la competència comunicativa en llengua catalana i llengua castellana és molt similar (72,8 i 73,9, respectivament), la qual cosa posa en evidència que el sistema educatiu català proporciona un coneixement equiparable de les dues llengües oficials de Catalunya. Aquesta constatació es repeteix en tots els estudis d'avaluació.
- Tant en llengua catalana com en llengua castellana es dona una diferència considerable entre la puntuació mitjana obtinguda en comprensió lectora i l'obtinguda en expressió escrita, que és sempre menor, especialment en l'ortografia. En llengua catalana hi ha gairebé 20 punts de diferència (82,7 i 62,9), que es redueixen a 10 en llengua castellana (79,0 i 68,8). Els resultats en llengua catalana són equiparables als que es donen a l'avaluació de sisè d'educació primària del 2011. Els globals de llengua castellana també, però la diferència entre la comprensió lectora i l'expressió escrita s'ha reduït a la meitat al final de l'educació obligatòria.
- En competència matemàtica, la puntuació mitjana global és de 64,0 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat són força equilibrats, ja que se situen per sobre dels 64 punts, excepte en l'àmbit d'espai, forma i mesura, que se situa als 51,5 punts. Aquests resultats són considerablement més baixos que els obtinguts en la prova de sisè d'educació primària del 2011.

L'equilibri de resultats en llengua catalana i llengua castellana mostra que el sistema educatiu català proporciona un coneixement equiparable de les dues llengües oficials de Catalunya

- En competència comunicativa en llengua anglesa, la puntuació mitjana global és de 67,4 punts. Els resultats segons l'àmbit de la competència avaluat mostren una puntuació força equilibrada entre la comprensió oral (77,0) i la comprensió lectora (73,4), que se situen més de vint punts per sobre de l'expressió escrita (51,9). Els tipus de text (notícies, diàleg, correu electrònic, anuncis) condiciona força els resultats. Els resultats en llengua anglesa també són considerablement més baixos que els obtinguts en la prova de sisè d'educació primària del 2011.
- En aquestes quatre competències, el nivell d'assoliment en què hi ha situat més percentatge d'alumnat és el mitjà-alt.
- El nivell socioeconòmic del centre condiciona molt els resultats. Com més baix és el nivell socioeconòmic del centre, més alt és el percentatge d'alumnat situat en el nivell baix d'assoliment de la competència. I a la inversa, el percentatge d'alumnat situat en el nivell alt decreix a mesura que decreix el nivell socioeconòmic del centre.
- Com és habitual en tots els estudis d'avaluació, les noies obtenen una puntuació mitjana més alta en competència comunicativa (uns 4 punts), mentre que els nois l'obtenen més alta en competència matemàtica (uns 6 punts).
- En totes les competències avaluades, l'alumnat nadiu obté més bons resultats que l'alumnat estranger. La puntuació mitjana més alta de l'alumnat estranger és l'obtinguda en competència comunicativa en llengua castellana (61,1), mentre que la puntuació mitjana més baixa és l'obtinguda en competència matemàtica (44,8).
- Les variables associades a l'alumnat que condicionen més els resultats són la repetició de curs i l'origen territorial.
- La variable associada als centres que condiciona més els resultats és el nivell socioeconòmic. Els centres de nivell socioeconòmic baix mostren els pitjors resultats, tant si són de titularitat pública com si són de titularitat privada-concertada.
- Totes les variables tingudes en compte, tant les associades a l'alumnat com les associades als centres, tenen un comportament molt similar en la competència comunicativa en llengua catalana i castellana. Així doncs, els centres han aconseguit compensar parcialment l'efecte del nivell socioeconòmic en els resultats de les dues llengües oficials de Catalunya.

- Els resultats en totes les competències avaluades són equilibrats per territoris, de manera que es pot afirmar que el sistema educatiu català contribueix a la cohesió social de tot el territori de Catalunya.
- Els centres tenen incidència en els resultats de l'alumnat, ja que centres d'una mateixa zona geogràfica i d'un mateix nivell socioeconòmic poden presentar uns resultats molt diferents. Una submostra aleatòria mostra que mentre que els centres de nivell socioeconòmic alt situats en una mateixa zona geogràfica presenten uns resultats força equilibrats en totes les competències avaluades, excepte en la llengua anglesa, els centres de nivell socioeconòmic baix presenten força disparitat de resultats.
- El funcionament del centre, el paper que hi fa l'equip directiu, com són les pràctiques pedagògiques i quin és el clima escolar són variables que han de tenir alguna cosa a veure amb els resultats d'un alumnat de característiques similars. La capacitat d'incidència d'aquestes variables, però, és menor en els centres de nivell socioeconòmic baix.
- La correlació de resultats que es dona entre les puntuacions de l'alumnat obtingudes en llengua catalana i en llengua castellana posa en evidència que l'alumnat té un domini força equilibrat de les dues llengües oficials, excepte en aquells centres que obtenen els resultats més baixos, que coincideixen amb els centres de nivell socioeconòmic baix.
- La incidència en els resultats del nivell socioeconòmic dels centres confirma les dades proporcionades per tots els estudis d'avaluació.

Les variables associades que condicionen més els resultats són la repetició de curs i l'origen territorial de l'alumnat, però sobretot el nivell socioeconòmic del centre